

BILTEN

DRUŠTVA SLOVENSКИH PISATELJEV

2023

Društvo slovenskih pisateljev
Slovene Writers' Association

BILTEN

DRUŠTVA SLOVENSКИH PISATELJEV

POROČILA ZA LETO 2023

Ljubljana, marec 2024

VSEBINA

POROČILO PREDSEDNIKA DSP ZA LETO 2023	3
POROČILO NADZORNEGA ODBORA ZA LETO 2023	7
FINANČNO POROČILO ZA LETO 2023.....	9
POROČILO KOMISIJE ZA SPREJEM NOVIH ČLANOV	12
POROČILO KOMISIJE ZA PRIREDITVE ZA LETO 2023.....	13
POROČILO O IZBORU ZA STRITARJEVO IN JENKOVO NAGRADO 2023	19
POROČILO O IZVEDBI PROGRAMA PISATELJSKEGA ODRA DSP NA 39. SLOVENSKEM KNJIŽNEM SEJMU	24
POROČILO O DELU KOMISIJE ZA MEDNARODNO SODELOVANJE ZA LETO 2023	28
POROČILO SEKCIJE ZA OTROŠKO IN MLADINSKO KNJIŽEVNOST ZA LETO 2023	31
POROČILO O IZBORU ZA DESETNICO 2023.....	34
POROČILO O IZVEDBI PROGRAMA POVABIMO BESEDO V LETU 2023	38
POROČILO O 28. SLOVENSKEH DNEVIH KNJIGE.....	40
POROČILO O 38. MEDNARODNEM LITERARNEM FESTIVALU VILENICA	44
POROČILO O PROJEKTU LITTERÆ SLOVENICÆ V LETU 2023	50
NAGRADE DRUŠTVA SLOVENSKEH PISATELJEV V LETU 2023	54

POROČILO PREDSEDNIKA DSP ZA LETO 2023

Pravzaprav moram začeti svoje poročilo z zaključkom lanskega leta. 15. 12. 2023 je bila v dvorani DSP javna tribuna v podporo ARS, tretjemu programu Radia Slovenija,

Na tej tribuni smo se zbrali predstavniki vseh pomembnih kulturnih društev in organizacij in izrazili podporo radijskemu programu, ker je njegovo delovanje v dosedanjem obsegu resno ogroženo. Vsi si lahko preberete izjavo podpore. Poudarjam, da se stanje sistemsko ne izboljšuje in da bomo zato vsi, ki smo podpisali izjavo v podporo Tretjemu programu, še naprej izrecno zavzemali za cilje iz podpisane izjave.

Posebej poudarjam, da so skorajda vzorno delovali vsi organi društva in da so bili vedno sprejeti sklepi posameznih komisij, ki so delovanje društva usmerjale k ciljem, ki so bili zastavljeni v njihovih programih. Poročila o delu komisij so sestavni del poročil, ki jih sprejema občni zbor.

Upravni odbor se je redno sestajal na mesečnih sejah. Na dnevnikih redih posameznih sej so bile sprejete odločitve, ki so uokvirjale delovanje društva: imenovanje komisij, predlogi za nagrade in mednarodno sodelovanje. Prav tako je UO sproti urejal in sprejemal sklepe, ki so bili za delovanje DSP pomembni.

Zapisniki sej UO in sklepi so bili vedno objavljeni.

Veliko pozornosti je UO DSP posvečal finančnemu stanju – dohodkom in odhodkom – in investicijskemu vzdrževanju stavbe na Bledu in v Ljubljani.

Nepremičnine

Pomembno je, da je bil DSP v prejšnjem letu vključen v program obnove stavbe na Tomšičevi 12, ki bo izvedena v letu 2025. Polovico sredstev za sanacijo zunanje ovojne stavbe bo prispevala MOL, polovico pa DSP. Investicija je ocenjena na okoli 160.000 evrov. Vso projektno dokumentacijo in ves gradbeni in finančni nadzor bo urejala MOL.

Ostali dve nepremičnini, na Bledu in v Piranu, lani nista bili potrebni posebnih vlaganj, za letos pa je predvidena zamenjava strehe na stavbi v Piranu.

Računovodstvo

Stanje je sedaj urejeno. Vsa računovodska dela vzorno opravlja računovodski servis Žurnal, Ljubljana.

Finančno stanje in denarni tok: finančno stanje je pregledal UO in podal ustrezni sklep. V celoti in v posameznostih je finančno stanje dobro, stabilno. NO podaja svoje ločeno poročilo o stanju financ DSP.

Programi

DSP je lansko leto, tako kot leta do sedaj, izvedel vse programe, ki predstavljajo jedro delovanja društva.

Vsi programi DSP so potekali po pogodbah, ki so bile podpisane v letu 2020 (JAK in MOL) ter pogodbah iz 2023. Izvajanje programov DSP je potekalo brez motenj.

V letu 2023 je DSP izvajalo naslednje programe in projekte:

- 38. Mednarodni literarni festival Vilenica s podprogramom za literarne posrednike,
- 28. Slovenski dnevi knjige s knjižnim sejmom na vrtu DSP,
- ciklusi literarnih dogodkov s podeljevanjem Jenkove in Stritarjeve nagrade,
- dogodki Pisateljskega odra DSP na 39. Slovenskem knjižnem sejmu,
- literarno-izobraževalni program Povabimo besedo,
- program uveljavljanja otroške in mladinske književnosti s podelitvijo nagrade desetnica in literarno-likovnimi ustvarjalnicami na vrtu in v prostorih DSP,
- program profesionalnega usposabljanja O spodbujanju radovednosti,
- Slovenska pisateljska pot,
- projekt Pesmomat Slovenske pisateljske poti,
- program mednarodnih gostovanj, izmenjav in rezidenc,
- Program mednarodnih rezidenc, ki potekajo v okviru evropskega projekta Odisejevo zatočišče 3,
- serija predstavitvenih antologij v angleškem jeziku,
- evropski projekt Read-IN-Club,
- izdajanje zbirke *Litteræ Slovenicæ* in promocija v tujini pod okriljem evropskega projekta,
- spletni časopis *Vrabec Anarhist*,
- izdajanje književnih publikacij.

Izdane književne publikacije DSP z letnico 2023:

- *16 Short Stories. Anthology of the Contemporary Slovene Short Story* (ur. Mojca Pišek)
- *14 Novels. Anthology of the Contemporary Slovene Novel* (ur. Alenka Urh in Aljoša Harlamov)
- *Bee Curious : Slovenia's best for young readers* (ur. Dragica Haramija). Ponatis
- Anja Štefan: *The Little Mill* (prevod Rawley Grau). Zbirka *Litteræ Slovenicæ*
- Anja Štefan: *Macino macino, mio bel mulino* (prevod Martina Clerici, vzorčni prevod). Zbirka *Litteræ Slovenicæ*
- Gašper Kralj: *Ablaufdatu* (prevod Alexander Rath). Zbirka *Litteræ Slovenicæ*
- Esad Babačić: *Machine, Do You Know Your Duty* (prevod Erica J. Debeljak in Lukas Debeljak). Zbirka *Litteræ Slovenicæ*
- Nataša Konc Lorenzutti: *Coffee by the Fragrant Jasmine* (prevod Kristina Reardon). Zbirka *Litteræ Slovenicæ*
- *Raznoliki obraz Evrope /The diverse face of Europe* (ur. Aleš Učakar). Zbornik Vilenica
- *Ich stelle mir vor : antologija sodobne avstrijske in nemške književnosti* (ur. Ludwig Hartinger, Amalija Maček in Andreas Un-terweger). Zbirka Antologije Vilenice
- *Društvo slovenskih pisateljev : 150 let delovanja. Zapisi predsednikov* (ur. Maja Kavzar Hudej)

Programski in projektni razpisi in pozivi, na katere se je prijavil DSP in bil uspešen s prijavo:

- Programski razpisi JAK za področja Mednarodno sodelovanje, Literarne prireditve in Bralna kultura 2020-2023,
- Projektni razpis JAK za področje Izdajanje knjig 2022-2023 (sofinanciranje vileniških knjig),
- Projektni razpis JAK za sofinanciranje spletnih medijev (projekt *Vrabec Anarhist*),
- Programski razpis Mestne občine Ljubljana za izvajanje javnega kulturnega programa 2020-2023 (Slovenski dnevi knjige, Vilenica, Desetnica in program za najmlajše, dogodki DSP v Ljubljani in LUR),
- Poziv Urada za UNESCO – Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (svetovni dan knjige in svetovni dan poezije),
- Projektni razpis JSKD za sofinanciranje kulturnih projektov Etn-2023 (*Vrabec Anarhist* – tuji avtorji, ki živijo in ustvarjajo v Ljubljani na portalu DSP),
- Razpis TRADUKI (Vilenica)
- Razpis Erasmus+ za projekt *Essays Beyond Borders* (DSP partner v projektu)

- Razpis Ustvarjalna Evropa za projekt sodelovanja Odisejevo zatočišče 3 2022-2025 (DSP partner v projektu),
- Razpis Ministrstva za javno upravo za sofinanciranje projektov NVO, izbranih na razpisih, sofinanciranih iz proračuna EU za projekt Odisejevo zatočišče 3,
- Razpis Ustvarjalna Evropa za projekt kroženja evropskih literarnih del za zbirko Litteræ Slovenicæ,
- Razpis Ministrstva za javno upravo za sofinanciranje projektov NVO, izbranih na razpisih, sofinanciranih iz proračuna EU za projekt Litteræ Slovenicæ,
- Razpis Občine Sežana za sofinanciranje projektov (Vilenica),
- Razpis Občine Hrastnik za sofinanciranje projektov (Vilenica),
- Razpis Mestne občine Koper za sofinanciranje projektov (Vilenica),
- Razpis Občine Komen za sofinanciranje projektov (Vilenica),
- Razpis Srednjeevropske pobude za projekte sodelovanja (Vilenica).

Pridobili smo tudi dva projekta za financiranje investicijskih del:

- Javni razpis JSKD Prostori/Oprema-2023 (obnova tal in sten na Tomšičevi v 2023)
- Javni razpis Mestne občine Ljubljana za izbiro stavb za dodelitev sredstev za sofinanciranje obnov stavbnih lupin v okviru programa »Ljubljana – moje mesto« v obdobju od leta 2023 do vključno 2026 (obnova fasade in strehe na Tomšičevi v 2025)

Poleg tega so bila namenska finančna sredstva za projekte, predvsem Vilenico, pridobljena tudi pri ustanovah v tujini (veleposlaništva, kulturni centri, ProHelvetia, Goethe Inštitut) in na podlagi sponzorskih vlog (Triglav, Krka, Luka Koper).

SPP sicer deluje, še vedno pa veljajo dileme in problemi, ki so bili navedeni v lanskem poročilu predsednika. K sreči v vsebinskem delu programa ni večjih problemov, ni pa nobenega napredka. Vsekakor ostaja dejstvo, da je SPP odvisen od delovanja posameznikov na celotnem slovenskem ozemlju. Veliko literarnih dogodkov poteka pod znamko SPP, pa DSP ne nudi nobene posebne podpore izvajalcem in organizatorjem.

Mednarodni festival Vilenica je bil organiziran in izpeljan v okvirih načrtovanega, finančnih zmožnostih. Dosegel je primeren medijski odmev.

Člani DSP so sodelovali na literarnih prireditvah v okviru »Povabimo besedo«.

V prostorih društva je bilo organizirano nekaj predavanj za animatorje branja v osnovnih šolah, nekaj prireditev za otroke.

DSP je soorganiziral Knjižni sejem, na katerem je imel Pisateljski oder, Slovenske dneve knjige.

Podelil je tri stanovske nagrade: desetnico, Jenkovo in Stritarjevo, in sodeloval v mednarodnih povezavah ter omogočal bivanje tujih avtorjev v rezidenčnem stanovanju na Prulah.

Platforma Vrabc Anarhist je objavljala oziroma delovala v skladu s finančnimi zmožnostmi. Pesmomat je vzbujal precej zanimanja, pa tudi radosti, na knjižnem sejmu in povsod, kjer je bil predstavljen.

Kadrovska zasedba podpornega dela DSP za izvedbo programov se je v lanskem letu spremenila samo v toliko, da je Matej Krajnc zamenjal Natašo Čebular. Trenutno so v pisarni DSP zaposlene tri stalne uslužbenke, ena za polovični čas, vodja pisarne ... Pri takšnem obsegu programov, kjer nastaja veliko birokratskega in menedžerskega dela, je pisarna izrazito podhranjena.

Še vedno ostaja v veljavi trditev iz preteklih poročil, da so književne publikacije izhajale redno. V skladišču DSP je velika količina neprodanih publikacij, ki že desetletja ostaja enaka. Knjige so pravzaprav mrtev kapital: vse za njihovo produkcijo je bilo plačano, ostajajo pa neprodane in so zato stalno računovodsko in dejansko breme DSP. Prodaja sicer poteka, je pa počasna. Za mnoge publikacije ni nikakršnega upanja, da bi jih prodali.

Upanje, da se bo stanje izboljšalo, je vzpostavitev knjigarne in spletne knjigarne v letošnjem letu.

JAK

Največji finančni podpornik programov DSP je JAK, dodatna sredstva za posamezne projekte pridobimo tudi iz EU. Drugih finančnih podpornikov skorajda ni. Poudarjam pa, da so bila sredstva za delovanje JAK v celoti skrčena, ker je vlada na vseh področjih odtegnila nekaj sredstev zaradi pomoči v poplavah leta 2023.

S simboličnimi vsotami nekatera podjetja podpirajo Vilenico.

Posebej smo si prizadevali, da bi pridobili donatorska sredstva za posamične projekte, pa je vse ostalo na predlanski ravni.

Bologna in Frankfurt

Člani DSP so kot avtorji sodelovali na predstavitev posameznih založb na sejmu v Frankfurtu, v organizaciji JAK so sodelovali tudi na predstavitvi Slovenije kot posebne gostje, medtem ko pa DSP na sejmu kljub opozorilom, ni bil predstavljen.

Najpomembnejša naloga DSP v prihodnjem obdobju je, da uveljavi interese slovenskih avtorjev na sejmu v Bologni.

Dušan Merc,
predsednik DSP

POROČILO NADZORNEGA ODBORA ZA LETO 2023

Uvodni del

Poročilo o delu NO DSP za leto 2023 bi moral sestaviti NO v sestavi prejšnjega članstva. Vendar so se prejšnji člani odločili, da poročila ne bodo napisali, ker jim je na decembrskih volitvah potekel mandat.

Na volitvah v decembru 2023 so bili v NO DSP izvoljeni naslednji člani društva: Edelman Jurinčič, Peter Rezman in Ivo Stropnik. Izvoljeni člani NO se še niso sestali, tako da se NO še ni konstituiral. Ni imenoval predsednika in ni sprejel programa dela. Zato poslano poročilo o poslovanju društva ni potrjeno na seji NO DSP.

V 38. in 39. členu TA društva NO nadzira delo Upravnega odbora in drugih organov društva, zlasti finančno in materialno poslovanje društva ter pregleduje letno poročilo. NO o pregledu izdela poročilo in poroča o svojem delu občnemu zboru in je odgovoren za svoje delo.

Iz poročila NO DSP za leto 2022

V letu 2022 je NO v poročilu o svojem delu, ki ga je poslal v potrditev občnemu zboru, zapisal, da ima društvo velike težave z sklepčnostjo občnega zbora. Te težave še vedno obstajajo, zato jih mora Upravni odbor, ki je sklicatelj zbora, odpraviti. V tem poročilu je bilo zapisano tudi, da je potrebno spisek članstva ažurirati in poiskati vse možnosti, da člani redno plačujejo članarino. V poročilu je zajeto tudi vprašanje delovanja komisij društva. Po podatkih je bilo v delo komisije vključenih 37 članov društva, kar je bila dobra popotnica za doseganje sklepčnosti na občnih zborih.

Finančno in materialno poslovanje DSP

NO DSP je v letu 2023 sproti izvajal nadzor nad finančnim in materialnim poslovanjem društva tako, da je opozarjal na preglednost poslovanja in na vmesna poročila, ki jih je obravnaval Upravni odbor. Spremljal je nabave osnovnih sredstev, naročanja, izvajanja vzdrževalnih in investicijskih del in sklepanja najemniških pogodb za nepremičnine na Bledu, Belem Križu in na Tomšičevi.

Letno poročilo za leto 2023 je kratko in jedrnato. Zato je smiselno, da ga člani na občnem zboru potrdijo.

Ob pregledu prihodkov in dohodkov od 1. 1. 23 do 31. 12. 23 NO ugotavlja, da prihodki znašajo 491.426,49 EUR, kar je glede na leto 2022 več za 52.536,00 EUR. Odhodkov je bilo 381.181,19 EUR, kar je glede na leto 2022 za 11.887,00 EUR več. Bilančna razlika med prihodki in dohodki je izražena v presežku 110.000,00 EUR, kar je več kot v letu 2023, in sicer za 42.592,00 EUR. Iz slednjega je razvidno, da je društvo dobro poslovalo, saj je povečalo svoje prihodke, zmanjšalo odhodke in povečalo presežke.

Največji delež prihodkov je društvo pridobilo iz naslova projektov, ki so bili prijavljeni na JAK. Ti znašajo nekaj manj kot 50 %, kar je dobra popotnica za načrtovanje dodatnih projektov, ki bi jih lahko prijavi na JAK, seveda z izvedbo na lokalnih nivojih v okviru društvenih pododborov. Prihodki iz članarine in prispevkov članov so se povečali, kar pomeni, da so bili sprejeti in izvedeni pozitivni ukrepi na tem področju. Prihodki od prodaje nepremičnin (najemnine) so v letu 2023 znašali 164.520,61 EUR, kar je več kot v letu 2022 oziroma 57.207,00 EUR več. NO ocenjuje, da se je gospodarjenje z nepremičninami izboljšalo in da so bila upoštevana mnenja NO v preteklem obdobju.

Odhodki, znašali so 381.181,19 EUR, so bili skladni z načrtovanimi prihodki. Največji delež odhodkov se nanaša na stroške storitev, in sicer v višini 230.094, 79 EUR, kar pomeni za 6.749,00 EUR več kot v preteklem letu. Glede na podražitve na vseh področjih storitev je povečani znesek zanemarljiv. V tem delu NO izreka predsedniku, strokovni službi in upravnemu odboru pohvalo za tako dobro gospodarjenje.

Presežek prihodkov znaša 110.245,21 EUR, čisti presežek dohodka pa 103.895, 72 EUR. V letu 2023 je bil ta presežek večji kot v letu 2022, kar pomeni, da je društvo dobro poslovalo. Presežek potrjuje tudi pravilno odločitev društva, da se loti večje investicije na Tomšičevi, seveda s podporo Mestne občine Ljubljana.

NO ugotavlja, da je poslovanje društva potekalo skladno s TA društva, računovodskimi standardi, računovodskimi rešitvami v društvih in invalidskih organizacijah, Zakonom o dohodnini, Zakonom o davkih od dohodkov pravnih oseb in drugo veljavno zakonodajo.

Zaključek

NO potrjuje Letno poročilo društva, bilanco izkaza in bilanco stanja. Potrjuje tudi delo organov društva za leto 2023.

Pripravil:

Edelman Jurinčič, član NO DSP

Potrdil:

Ivo Stropnik, član NO DSP

FINANČNO POROČILO ZA LETO 2023

PREGLED PRIHODKOV IN ODHODKOV OD 1.1. DO 31.12.2023

SKUPAJ PRIHODKI		491.426,40
<i>Dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev</i>		<i>276.461,82</i>
JAK	227.414,85	
Proračun države	6.169,15	
Proračun občin	17.500,00	
Proračunska in javna sredstva iz tujine	25.377,82	
<i>Dotacije iz drugih fundacij, skladov in ustanov</i>		<i>37.211,24</i>
<i>Javni sklad za kulturne dejavnosti in Sklad NVO</i>	<i>31.029,40</i>	
<i>Sklad za zaposlovanje invalidov</i>	<i>6.181,84</i>	
<i>Donacije drugih pravnih in fizičnih oseb</i>		<i>245,00</i>
<i>Člarine in prispevki članov</i>		<i>7.813,68</i>
<i>Prihodki od prodaje</i>		<i>164.520,61</i>
Prihodki od prodaje proizvodov	17.576,12	
Prihodki od najemnin	116.226,93	
Prihodki od uporabnin	524,02	
Prihodki od najema počitniške hišice	5.444,91	
Prihodki od najema pesmomata	1.024,59	
Prihodki od prefak. stroškov prostorov	10.433,17	
Prihodki od sponzortva	4.728,94	
Prihodki od storitev - organiz. dogodka, e knjige, poština ipd	8.561,93	
<i>Prihodki od dejavnosti</i>		<i>1.938,28</i>
Prihodki od prevrednotovalnega popravka DDV	602,54	
Prevrednotovalni prihodki - odpisi po inventuri	1.209,75	
Prihodki od inventurnih viškov - knjige	125,99	
<i>Finančni prihodki</i>		<i>3.234,78</i>
Prihodki od avista obresti	0,00	
Prihodki od zamudnih obresti	3.167,51	
Prihodki od tečajnih razlik	67,27	
<i>Drugi prihodki</i>		<i>0,99</i>
Izravnave	0,99	
Drugi izredni prihodki	0,00	

SKUPAJ ODHODKI		381.181,19
<i>Stroški materiala in blaga</i>		<i>43.224,08</i>
Čistila in drug material	3.506,62	
Elektrika	2.049,41	
Ogrevanje	8.845,60	
Pisarniški material	1.788,72	
Naročnina na časopise	173,78	
Obvezni izvodki knjig NUK	2.707,49	
Nabavna vrednost prodanih knjig	18.254,51	
Nabavna vrednost knjig - kalo nad dovoljenim	5.897,95	
<i>Stroški storitev</i>		<i>230.094,79</i>
Vzdrževanje	2.980,79	
Obratni stroški stanovanje	1.222,92	
Komunalne storitve	2.640,99	
Najemnine in zakupnine	2.268,55	
Zavarovalne premije	3.065,83	
Bančni stroški	1.172,66	
Računovodske storitve	12.932,63	
Izobraževanje	221,37	
Študentski servis	1.677,92	
Odvetniške in notarske storitve	5.677,88	
Nastopi, prevodi, honorarji, ipd po prejetih računih	113.109,15	
Obračunani honorarji	9.449,11	
Nagrade	23.986,47	
Solidarnostna pomoč	0,00	
Pogostitve in darila	17.060,84	
Povračila članom - potni nalogi	20.460,93	
Povračila zaposlenim - potni nalog	423,71	
Tiskarske storitve	5.307,11	
Oglasi	2.947,26	
PTT stroški	3.488,67	
Izdatki za reklamo in propagando	0,00	
Zdravstvene storitve	0,00	
<i>Stroški dela</i>		<i>80.100,52</i>
Bruto plače	57.333,61	
Regres za letni dopust	5.487,21	
Povračila - prevoz in prehrana	7.441,20	
Jubilejna nagrada	607,18	
Prispevki delodajalca na plače	9.231,32	
Odpravnina ob prekinitvi zaposlitve	0,00	

Odpisi vrednosti		22.133,34
Amortizacija	4.146,25	
Prevrednotovalni odhodki - kalo, zmanjšanje vrednosti zaloge	17.710,08	
Prevrednotovalni odhodki - DDV	0,00	
Odpis dvomljivih in spornih terjatev po inventuri	277,01	
Drugi poslovni odhodki		5.332,14
Takse	519,00	
Članarine	810,00	
DDV od kala nad dovoljenim	294,89	
Stavbno zemljišče	3.708,25	
Finančni odhodki		11,14
Obresti od bank	0,00	
Tečajne razlike	11,14	
Zamudne obresti FURS	0,00	
Zamudne obresti - dobavitelji	0,00	
Drugi odhodki - izravnavna, odškodnina za škodo		285,18
PRESEŽEK PRIHODKOV OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		110.245,21
Davke od dohodkov pravnih oseb		6.349,49
ČISTI PRESEŽEK PRIHODKOV OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		103.895,72

Ljubljana, 22.2.2024

Poročilo pripravil
Marko Srebrnič, Žurnal

POROČILO KOMISIJE ZA SPREJEM NOVIH ČLANOV

V letu 2023 se je Komisija za sprejem novih članov v sestavi Andrej Blatnik, Dragica Haramija, Majda Koren, Meta Kušar, Marcello Potocco, Suzana Tratnik in Vlado Žabot sestala na dveh spletnih sejah.

Na prvi seji 29. maja so članice in člani za novo predsednico izbrali Meto Kušar in odločali o preneseni vlogah iz leta 2022 ter novih vlogah.

V društvo so bili sprejeti Tom Veber, Mirt Komel, Irena Androjna in Barbara Gregorič Gorenc.

Na drugi seji 11. novembra je komisija razpravljajo o vlogah, o katerih na prejšnjem sestanku še niso odločali ter o novih vlogah.

Med nove člane je komisija sprejela Darinko Kozinc.

Komisija izreka dobrodošlico novim članicam in članoma!

Meta Kušar,
predsednica Komisije za sprejem novih članov

POROČILO KOMISIJE ZA PRIREDITVE ZA LETO 2023

Tudi leta 2023 je bilo izpeljanih precej kvalitetnih in odmevnih književnih prireditvev. Društvo slovenskih pisateljev redno gosti novinarske konference in druge predstavitve novitet naših članov in drugih avtorjev. Večino prireditvev so spremljale medijske objave na RTV, v časnikih in na spletu.

Prireditve so se izvajale od začetka pa vse do konca leta, ob različnih književno pomembnih dnevih ali tudi samoiniciativno.

Pestro kulturno dogajanje je potekalo na **preddan kulturnega praznika, 7. februarja**, ko so pisateljsko hišo v dopoldanskem času obiskali otroci iz Vrtca dr. France Prešeren in prisluhnili pisateljici Majdi Koren in njenim »pošastim«. **V sredo, 8. februarja**, se je v Stekleni dvorani Lily Novy v Cankarjevem domu odvilo branje novih članic in članov DSP. Nastopili so Lidija Golc, Aleš Jelenko, Marjan Žiberna, Zoran Predin in Alenka Spacal, dogodek je povezovala Meta Kušar.

Sv. dan materne jezika. Foto: MKH, arhiv DSP

Branje novih članov. Foto: Nataša Čebular, arhiv DSP

Mednarodni **dan materne jezika smo 21. februarja** smo pospremili z literarnim dogodkom v Stekleni dvorani Lily Novy Cankarjevega doma, na katerem so nastopili ustvarjalci, ki se vsak dan gibljejo med slovenskim in italijanskim jezikovnim oz. starim istroromanskim prostorom. V pogovoru z Loredano Bogliun, Borisom Pangrcem in Marijem Čukom, ki ga je vodila Simona Solina, smo se sprehodili po različnih avtorskih poetikah in literarnih delih, ki bogatijo slovensko kulturo s svojo večjezičnostjo ter kulturno raznolikostjo in tankočutnostjo.

24. februarja smo ob v sodelovanju s SC PEN in AGRFT pripravili **Branje za mir** – branje pesnitve *Gluha republika* Ilyje Kaminskega.

DSP se je pridružilo soorganizaciji **2. ljubljanskega pesniškega maratona**; dne **21. marca** je na DSP potekalo branje, kjer so nastopili Dragan Mitić, Jernej Županič, Marko Nemeč Pečjak, Majda Kočar, Marcel Laboda, Sandi Štabej, Timotej Novakovič in Liu Zichao. Promovirali smo tudi dogodke, ki so ob svetovnem dnevu poezije potekali v Celju in Sežani ter se s Pesmomatom udeležili dogodka v Trstu.

Ob 8. marcu smo pripravili **odprti mikrofonski glas avtoricam**, kjer so svoj prostor zavzeli prevečkrat preslišani ženski literarni glasovi. Letošnji mednarodni dan žensk je počastilo kar 18 krajših odlomkov izvirnih in prevedenih literarnih del avtoric. Članice DSP so občinstvu predstavile odlomek iz svojih izvirnih del, člani in članice DSKP pa so prebrali prevod dela izbrane ženske avtorice. Nastopili so Lela B. Njatin, Seta Knop, Alenka Spacal, Mateja Gomboc, Ana Porenta, Lidija Dimkovska, Lara Unuk, Veronika Simoniti, Aleš Učakar, Katja Zakrajšek in Sara Afzali, Evelina Umek, Klarisa Jovanović, Jana Kolarič, Domen Kavčič, Mojca Kranjc, Alena Begić, Sara Špelec.

10. maja smo z Olepševalnim društvom Rožna dolina in Četrtno skupnostjo Rožnik sodelovali pri **počastitvi obletnice rojstva Ivana Cankarja**. Pred dogodkom je DSP objavilo poziv za avtorje, da ob tej priložnosti

napišejo izvirno umetniško besedilo po navdihu Cankarjeve črtice *Skodelica kave*. Obiskovalci so lahko prisluhnili izvirnim sonetom, ki jih je po navdihu črtice prav za to priložnost napisala Jana Kolarič. Program je povezovala Cvetka Bevc, skozi razsežnosti Cankarjeve črtice pa smo se sprehodili s pomočjo zapisov Josipa Vidmarja in Zdravka Duše. Izvirno *Skodelico kave* je interpretiral Uroš Potočnik.

10. tradicionalni literarni večer Trubarjev dan. Dom v jeziku je v sodelovanju z Občino Velike Lašče in Programom Ars potekal **8. junija** na Trubarjevi domačiji na Raš'ci. V imenu pisateljske misli so se srečali in predstavili dobitniki slovenskih literarnih nagrad in priznanj: Nataša Velikonja – Jenkova nagrada 2022, Roman Rozina – kresnik 2022, Franci Novak – nagrada Novo mesto short 2022, Maša Ogrizek – večernica 2022, Mojca Kumerdej – Cankarjeva nagrada 2023 in Uroš Zupan – Rožančeva nagrada 2022. Prireditve sta napovedovala in povezovala Maja Moll in Igor Velše, režijo pa vodila Špela Kravogel. Po literarnem večeru je sledila otvoritev likovne razstave Trubarjevi kraji, ki letos nosi naslov Josip Stritar in literarna kritika. Posvečena je 100. obletnici smrti Josipa Stritarja. Prireditve je potekala z neposrednim prenosom 3. programa Radia Slovenija – Programa Ars.

15. junija smo v okviru **Slovenskih dnevov knjige pripravili Veliko branje članic in članov DSP / Odprti mikrofon**. Nastopili so: Barbara Korun, Mateja Gomboc, Lela B. Njatin, Neli Filipič, Meta Kušar, Jana Kolarič, Peter Rezman, Mirana Likar Bajželj, Lidija Dimkowska, Lidija Golc in Veronika Simoniti. Dogodek je povezovala Neja Repe.

Veliko branje. Foto: Arhiv SDK

V okviru jubilejnega **20. Festivala Pranger**, ki se odvija v Rogaški Slatini, smo **30. junija razglasili prejemnico Stritarjeve nagrade 2023**. Najperspektivnejše mlado kritiško pero, ki s svojim pisanjem in ocenjevanjem literarnih del pomembno sooblikuje področje kulturnega ustvarjanja, je Anja Radaljac. Žirija za Stritarjevo nagrado 2023, ki so jo sestavljali Muanis Sinanović (lanskoletni nagrajenec in predsednik žirije), Robert Kuret in dr. Zoran Pevec, je v utemeljitvi o nagrajeni mladi kritičarki izpostavila, da je Anja Radaljac *»kritičarka z zavidljivim stažem in eno najbolj prepoznavnih kritiških peres ne zgolj v svoji generaciji, temveč znotraj slovenskega literarnega polja nasploh.«* ter nadaljevala da *»vseskozi ponuja izvirne in alternativne poglede na predpostavke obravnavanih tekstov ter razmerja moči, ki se skozi prepletajo in s tem nespregljivo širi spekter slovenske kritike. [...] Kritiška besedila Anje Radaljac terjajo odziv, s čimer delom omogočajo njihov družbeni odmev. Tudi v tem oziru sodi med tiste kritičarke in kritike, ki so pred leti s svojo brezkompromisnostjo, a tudi konceptualno suverenostjo, prevprašali stanje medlega izogibanja sodbam in zadovoljne povprečnosti esteticizma.«*

14. avgusta je DSP sodelovalo s **Skupino/Gruppo 85 ter Kulturnim društvom Naš dom** iz Repna pri organizaciji pesniškega sprehoda pod Repentabrom. Sprehajalno srečevanje pesnic in pesnikov je postalo tradicija, uvodni akord v krajevno šagro ob velikem šmarnu. Potekal je pod božjepotnim svetiščem po zatišni Pesniški poti, ki je bila odprta leta 2011 med zaselkoma Col in Tabor, prav pod staroveško utrdbo. Na njej stojijo doprsni kipi Srečka Kosovela, Umberta Sabe in Iga Grudna, ki jih je ustvaril Klavdij Palčič: kot pomnike

umetniški besedi, ki se pregovarja s kraškim zelenjem in kamnom. Kot resonančni prostor za nove glasove. Kot počivala in energetske točke. Repenski naravni in pesniški ekosistem rase iz krajevne ustvarjalnosti in širših razgledov v soseščino, napaja se ob narečni govorici, glasbenih in performativnih oživitvah, z občutkom za človekovo intimno jedro in za zgroženo vest ob travmah današnjega sveta. Pesniški gostje na poti so bili Andrej Rozman Roza, Laura Marchig, Claudio Grisancich/Nikla P. Panizon in Roberto Dedenaro. Sprevodniki na Pesniški poti so tržaški književniki Roberto Dedenaro, Marko Kravos in Vilma Purič.

Ob strokovnem simpoziju o življenju in delu Lili Novy, ki ga je organiziralo Združenje regionalnih turističnih vodnikov v sodelovanju s Forumom slovenskih kultur, je DSP sodelovalo pri izvedbi **dogodka Multivizija o Lili Novy, ki je potekal 10. septembra** na Vrtu Lili Novy. Multimedijски umetnik Lado Jakša je predstavil svoj sprehod po stopinjah Lili Novy, ki ga je s kamero posnel po stari Ljubljani. S pripravljeno avtorsko glasbo je v živo spremljal multivizijo, ki jo je posebej za to priložnost dopolnil tudi s segmenti o pravnuku Lili Novy, Mihaelu Pašu, ki je žal zelo mlad umrl, bil pa je odličen skladatelj sodobne glasbe in je uglasbil tudi vrsto pesmi Lili Novy.

6. večer jadranske poezije je potekal 6. oktobra v hotelu Convent v Adrii Ankaran. Nastopajoči avtorji: Vlado Žabot, Nada Galant, David Bandelj in Aleš Šteger, ki je na pesniško-glasbenem obredju *Svet je vmes* nastopil skupaj z Jurijem Torijem. Sodelovali smo s Kulturno umetniškim društvom Faral, Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper in Občino Ankaran.

6. oktobra je v Ankaranu potekal tudi simpozij z naslovom **Miti in legende v prostoru**. Posvečen je bil spominu na nedavno preminulega pisatelja Marjana Tomšiča. Nastopilo je 8 govornikov in govornik, med njimi Vlado Žabot s prispevkom z naslovom *Slovanska mitologija in slovenski miti*.

Večer jadranske poezije. Foto: Barbara Švagelj

12. oktobra je na Vrtu Lili Novy DSP potekala **novinarska konferenca ob naznanitvi Jenkovih dnevov** in nominirancev za Jenkovo nagrado 2023. Delo žirije za Jenkovo nagrado je predstavil Ivan Dobnik, predsednik žirije, v žiriji pa so sodelovali še Franci Novak, Jana Putrle Srdić in Magdalena Svetina Terčon. Žirija se je soočila z izdanimi pesniškimi zbirkami v zadnjem letu in pol. Delo je bilo vse prej kot lahko, saj so morali v finalnem delu izbirati med vsaj 15 zbirkami, ki so si prislužile vso njihovo pozornost, kar kaže na visoko stopnjo ustvarjalne intenzitete ter poetične senzibilnosti slovenske poezije. Pri vrednotenju, ki je pripeljalo do izbora petih nominirancev, se je težišče premaknilo k iskanju posebnosti in presežnih značilnosti posameznih zbirk. V iskanju ravnotežja med sodobnim angažmajem v poeziji in umetniško dodelanostjo posameznih zbirk so se njihovi različni pogledi soglasno strnili na 5 zbirk. Nominirane so bile sledeče pesniške zbirke (po abecednem redu):

Blaž Božič: *Mleček, žbunje : grobovi v njem* (Center za slovensko književnost, 2022)

Nina Dragičević: *Ampak, kdo?* (ŠKUC, 2023)

Sergej Harlamov: *Hypomnemata ali Obnovimo osnove pisanja* (Literarno društvo IA, 2022)

Tibor Hrs Pandur: *Psyops* (Litera, 2022)

Gregor Podlogar: *Atlas* (LUD Šerpa, 2022)

Vsaka izmed njih je specifična, avtorsko izjemno močna in sugestivna, ki si zasluži pozornosti in izpostavitve, natančnega, poglobljenega branja, premišljevanja o poeziji in naši človeški vpetosti v krize in stiske sodobne civilizacije.

Tiskovna konferenca ob Jenkovih dnevih. Foto © MKH, arhiv DSP

Med 18. in 28. oktobrom z različnimi dogodki obeležujemo Jenkove dneve. Zavod za turizem in kulturo Kranj že več let povezuje različne deležnike v skupino, ki se trudi Simonu Jenku dati mesto, ki mu med ustvarjalci pisane besede pripada. K projektu se poleg Društva slovenski pisateljev kot partner priključujejo še Mestna knjižnica Kranj, Kulturno društvo Simona Jenka – Šmonca Mavčiče in Layerjeva hiša. Poleg izida Kranjskih vaj so dali večji poudarek programu, ki je bil namenjen različnim starostnim skupinam, rdeča nit pa je bila poezija.

Podelitev Jenkove nagrade. Foto: MKH

Slavnostno **podelitev Jenkove nagrade je potekala 27. oktobra** v dvorani Mestne knjižnice Kranj. Jenkovo nagrado 2023 je prejel Blaž Božič za pesniško zbirko *Mleček, žbunje: grobovi v njem*.

20. oktobra je na otoku ljubezni v Ižakovcih potekal literarno-glasbeni dogodek Pisatelji in reke. Na valovih besed in glasbe – Mura 2023. Nastopila sta Tine Mlinarič in Lučka Zorko.

10. novembra smo v sodelovanju z **Ženskim odborom SC PEN MIRA** pripravili odprti mikrofonski pod naslovom **Veliko Martinovo branje**. Nastopili so Jana Kolarič, Klarisa Jovanović, Leonora Flis, Matej Krajnc, Matjaž Pikalo, Milan Jazbec, Mirana Likar, Veronika Simoniti in Zlatko Kraljič.

Veliko Martinovo branje. Foto: Neja Repe

11. novembra smo v **grajski knjižnici na gradu Bogenšperk** pripravili literarno glasbeni dogodek v **poklon Valvasorju ob 330. obletnici njegove smrti**. Janeza Vajkarda Valvasorja je vodila zavest, da mora vse okoli sebe popisati in ohraniti znanjem. Po njegovi zaslugi praktično ne morete obiskati enega starega gradu, cerkve ali mesta na Slovenskem, ki ga ni obširno popisal in izrisal prav Valvasor. Bil je učenjak, vojak in prvi grafični založnik, ki nam je zapustil monumentalno delo *Slava vojvodine Kranjske*. V čast njegovemu duhu raziskovanja in popisovanja spomina so nastopili Sebastijan Pregelj, Tanja Tuma in Dušan Šarotar, njihovo branje iz zgodovinskih romanov pa je spremljala glasbena zasedba Grunt, ki ohranja živ spomin na posoško staroverstvo.

Poklon Valvasorju. Foto: Neja Repe

V sklopu cikla **Srečevanja svetov** je DSP pripravil jesenske pogovorne večere, kjer sta se soočila izkušen avtor/avtorica, ki je skozi obdobja že dodobra izbrusil svoje literarno ustvarjanje, in mlajši avtor/avtorica, ki je šele dobro zakorakal v odkrivanje lastnega literarnega glasu. **26. septembra** sta Milan Jesih in Vid Karlovšek v medsebojnem dialogu med drugim odkrivala: kako se sama ustvarjalnost razvija skozi leta, kako se spreminja ali morebiti ohranja odnos strokovne in splošne publike do literature in kako se na dolgi rok presoja literarne »škandale«. **16. oktobra** sta se Suzana Tratnik in Veronika Razpotnik pogovarjali o tem, kako se je odnos do avtoric spreminjal skozi leta, kakšno vlogo pri ustvarjanju zaseda aktivizem, kako ohranjati ločnico med zasebnim in javnim. **29. novembra** sta se Erica Johnson Debeljak in Selma Skenderović pogovarjali o tem, kako se razvijati kot pisateljica v slovenščini, ki se je tega jezika naučila šele kasneje; kakšna je razlika med slovenskim in priseljskim dojemanjem literarnega ustvarjanja; kako različne generacije dojemajo večjezičnost in večkulturnost.

Srečevanja svetov. Foto: Neja Repe

Od 21. do 26. novembra smo na knjižnem sejmu na Pisateljskem odru vsak dan pripravili več prireditev z branjem avtoric/avtorjev in z različnimi književnimi pogovori. V dopoldanskem času je bil program namenjen predvsem vsebinam otroške in mladinske literature. Predstavili smo natečaj Župančičeva frulica, projekt Rastem s knjigo ipd. Popoldanski termini so bili posvečeni literarnim vrhuncem v letu 2023; država v fokusu je bila Srbija, mesto v gosteh pa Šoštanj, na odru so gostovali tudi delegati pisateljev iz Hrvaške.

26. novembra smo organizirali okroglo mizo z naslovom **Status???** avtoric, avtorjev z moderatorjem Andrejem Predinom ter udeleženi Tadejem Golobom, Polono Torkar in Nežko Štruc. Kako se pri nas preživi s poklicnim pisanjem literarnih besedil? Kakšne so razlike v gmotnem položaju med mlajšimi in starejšimi ustvarjalci? Je književni poklic ugleden? Kaj sploh je umetniški ugled? Kako dobro ali slabo svojo vlogo zaščitnika avtorjev opravljajo stanovske organizacije?

Spominski večer za preminulimi avtorji in avtoricami je potekal v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma **4. decembra**. Scenaristka večera je bila Meta Kušar.

Menimo, da je delo komisije leta 2023 potekalo ustaljeno in primerno, prireditve pa so bile, predvsem po zaslugi zaposlenih v pisarni DSP in tudi s prostovoljnim sodelovanjem članov komisije, izvedene profesionalno.

dr. Zoran Pevec,
predsednik Komisije za prireditve

POROČILO O IZBORU ZA STRITARJEVO IN JENKOVO NAGRADO 2023

Društvo slovenskih pisateljev vsako leto podelita dve nagradi - Stritarjevo nagrado za mladega kritika in Jenkovo pesniško nagrado. Stritarjeva nagrada se že tradicionalno podeli v sodelovanju s festivalom Pranger, Jenkova pa v okviru Jenkovih dni v Kranju, praviloma 27. oktobra.

Stritarjeva nagrada 2024

Stritarjeva nagrada za mladega kritika se podeljuje enkrat na leto za obdobje enega koledarskega leta. Žirijo za izbor in podelitev Stritarjeve nagrade so v letu 2023 sestavljali Muanis Sinanović (lanskoletni nagrajenec in predsednik žirije), Robert Kuret in Zoran Pevec. Žirija za Stritarjevo nagrado se je sestala dvakrat in za Stritarjevo nagrajenko 2023 izbrali Anjo Radaljac. Podelitev nagrade je potekala na Slavnostnem zaključku jubilejnega 20. Festivala Pranger v Rogaški Slatini 30. 6. 2023.

Anja Radaljac. Foto: Sašo Novoselič

Utemeljitev Stritarjeve nagrade 2023

Anja Radaljac je kritičarka z zavidljivim stažem in eno najbolj prepoznavnih kritičkih peres ne zgolj v svoji generaciji, temveč znotraj slovenskega literarnega polja nasploh. S svojimi zapisi je že zgodaj tlakovala pot feminističnim branjem literarnih besedil v času, ko to pri nas nikakor ni bilo samoumevno, niti zaželeno. Tako se je tudi zaradi učinka njenih razmišljanj, ki so zgodaj stopala v dialog z sodobnimi mednarodnimi tokovi, radikalno spremenil pogled na različne romaneskne stereotipe in ideološke strdline.

Pomagala so vzpostavljati standarde občutljivosti za fenomene in perspektive, s katerimi se poprejšnji avtomatizmi kažejo v novi luči; izvirno so doprinesla k razumevanju živalskih likov v literaturi, medetničnih razmerij ter razmerij med globalnim severom in jugom ... Vseskozi ponuja izvirne in alternativne poglede na predpostavke obravnavanih tekstov ter razmerja moči, ki se skozi prepletajo in s tem nesprevidljivo širi spekter slovenske kritike. Pri tem pa je treba poudariti, da njena branja kljub alternativni in progresistični drži niso idejno enoznačna ali dogmatična, saj jih zaznamuje nepredvidljiva raznorodnost perspektiv in ogibanje samoumevnostim tudi pred lastnim pragom.

Kritiška besedila Anje Radaljac terjajo odziv, s čimer delom omogočajo njihov družbeni odmev. Tudi v tem oziru sodi med tiste kritičarke in kritike, ki so pred leti s svojo brezkompromisnostjo, a tudi konceptualno suverenostjo, prepričali stanje medlega izogibanja sodbam in zadovoljne povprečnosti esteticizma. Ko beremo njene zapise, vemo, da bomo dobili oblikovano stališče, ki ga ne bomo mogli zlahka spregledati. Na ta način teksti vzpostavljajo avtorsko držo, kritičarki dajejo avtonomijo, ki si jo je v majhnem prostoru treba vedno znova izboriti, istočasno pa z vpenjanjem v razpravo preusmerjajo pozornost k literaturi sami, najsaj bo končna sodba o njej naklonjena ali nenaklonjena.

Radaljca je zmožna operiranja z različnimi oblikami besedil, ki segajo od krajših radijskih recenzij do daljših in bolj poglobljenih kritik za specializirane revije. Vsa pa izražajo sposobnost osredotočenega povzemanja, zgoščevanja pomenskih jeder, hitrega analitičnega povezovanja različnih spoznanj, pri čemer jih odlikuje tudi jasnost. Kljub intelektualni izostrenosti in informiranosti pri drugih disciplinah, denimo sociologiji ali antropologiji, ne zapadajo v teoretsko ezoteričnost in ohranjajo samostojnost literarnokritičnega diskurza. Besedila so analitično napeta od samega začetka, saj imajo, kot rečeno, izdelano stališče in se ogibajo nepotrebnemu obnavljanju vsebine ter drugim stranpotem, na katere kritika prepogosto zahaja.

Zaradi obsežnosti njenega kritičnega opusa, njegove vplivnosti in stalnega ohranjanja interpretativne forme je dodelitev Stritarjeve nagrade Anji Radaljca povsem organska izbira.

Jenkova pesniška nagrada 2023

Žirija za Jenkovo nagrado 2023 v sestavi Ivan Dobnik (predsednik), Franci Novak, Jana Putrle Srdić in Magdalena Svetina Terčon se je soočila z izdanimi pesniškimi zbirkami v zadnjem letu in pol (vse, ki so izšle v letu 2022 in vse, ki so izšle v letu 2023 do 1. 6.). Delo je bilo vse prej kot lahko, saj smo morali v finalnem delu izbirati med vsaj 15 zbirkami, ki so si prislužile vso našo pozornost, kar kaže na visoko stopnjo ustvarjalne intenzitete ter poetične senzibilnosti slovenske poezije. Pri vrednotenju, ki je pripeljalo do izbora petih nominirancev, se je težišče premaknilo k iskanju posebnosti in presežnih značilnosti posameznih zbirk. V iskanju ravnotežja med sodobnim angažmajem v poeziji in umetniško dodelanostjo posameznih zbirk so se naši različni pogledi soglasno strnili na teh 5 zbirk. Vsaka izmed njih je specifična, avtorsko izjemno močna in sugestivna, ki si zasluži pozornosti in izpostavitve, natančnega, poglobljenega branja, premišljevanja o poeziji in naši človeški vpetosti v krize in stiske sodobne civilizacije.

Žirija se je odločila, da za Jenkovo nagrado za leto 2023 nominira naslednje pesniške zbirke, napisane po abecednem redu avtorjev:

Blaž Božič: *Mleček, žbunje : grobovi v njem* (Center za slovensko književnost, 2022)

Nina Dragičević: *Ampak, kdo?* (ŠKUC, 2023)

Sergej Harlamov: *Hypomnemata ali Obnovimo osnove pisanja* (Literarno društvo IA, 2022)

Tibor Hrs Pandur: *Psyops* (Litera, 2022)

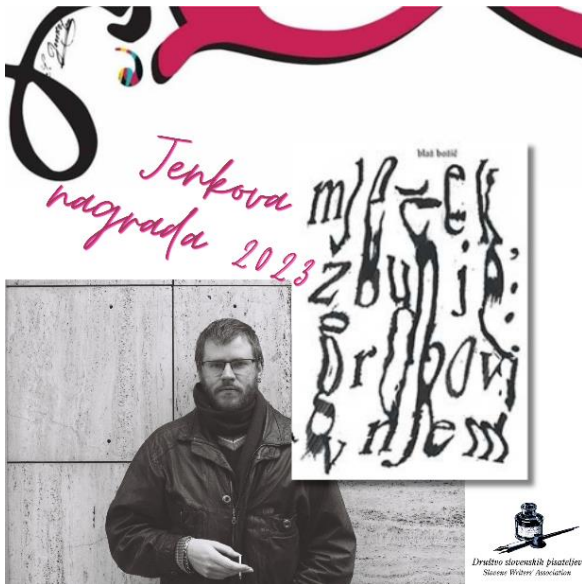
Gregor Podlogar: *Atlas* (LUD Šerpa, 2022)

Jenkovo nagrado 2023 je prejel **BLAŽ BOŽIČ** za pesniško zbirko ***Mleček, žbunje : grobovi v njem***. Nagrada, ki letos prvič znaša 5.000 eur, je bila v okviru zaključka Jenkovih dni podeljena v petek, 27. oktobra 2023, v Mestni knjižnici Kranj.

Utemeljitev žirije za Jenkovo nagrado

Pesniška zbirka Blaža Božiča je osupljiv in preobražujoč vstop v zgoščeno izpisane pesniške pokrajine, za katere se zdi, kot da ležijo med nekim *zdaj* in nekim *nikdar več*, kot da so že pozlatele v spominu, a so obenem še vedno tu.

Prepoznamo stvarne prostore, bifeje, samopostrežne trgovine, BS-ovske bloke, mesnice, kraje, izpisane z lastnimi imeni in zapisane z malo začetnico, kot da nenehno prehajajo, drsijo iz konkretnega v abstraktno, iz posvetnega v sveto. Tu se odvijajo profani obredi, kjer se na žrtvenik polagajo sanje in samote, kjer se iščejo krute dlani drugih, tu se išče zvezo in zavezo z nebom. V teh somnambulnih, proti koncu drsečih časih in prostorih se dogaja nenehno pogledovanje k nebu, iskanje utehe, višjega reda; a nebo ne sprejema, ne vrača, zdi se, da je le odprto žrelo, le privid izgubljenega raja, zato ostaja le nenehno hlepenje, izhlapevanje iz razpoke zemeljskega časa, ki je vedno čas na robu, srhljiv čas, v katerem smo le »trzljaji v predverju sna« ali 'kratka nežna pomlad v ogromnem morju smrti'.

A Božičev jezik izjemne, neklišijske čustvene intenzivnosti, ki naravno prehaja od povzdignjenega k pogovornemu, ni jezik brezupa; le zapisuje, tipa drugam, onkraj občin mest, pričuje o tem, da je vsa ta zastrta, hipna svetloba, obdana z dotami smrti, vseeno neka svetloba, o kateri je potrebno govoriti z zemeljskim glasom; svetloba, v kateri se dogajajo tihi obredi srečevanj z drugimi, svetloba, zaradi katere je moč zaznati blede žarenja manjših cvetov. In mogoče je največja zaveza prav v tem: biti priča, biti popisovalec z roba prostora in časa, dati ime tistemu, kar je izgubljeno, spregovoriti z osupljivo intenzivnostjo jezika, katerega pomeni ponikajo v globine srca, se vtopijo v telo, ostanejo tam za zmeraj in se vračajo kot dolgo pozabljene sanje.

Utemeljitive nominiranih pesniških zbirk za Jenkovo nagrado 2023

Nina Dragičević: *Ampak, kdo?* (ŠKUC, 2023)

Nekdo reče,
Ampak kdo?
Ampak kdo?
(str. 74)

Pesniška zbirka Nina Dragičević *Ampak, kdo?* nas najprej poboža s svojo obliko. Izčiščena črno-belost. Pesmi, pomešane s kolažnimi besedili, v bralca vzbudijo zanimanje in ga usmerijo v pozorno branje.

Ko zgoščene besede inovativnih pesniških prijemov v svoji zabrisanosti nevsiljivo posrkajo bralca, ta vstopi v dogajanje malih ljudi, ki živijo svoje majhno življenje, prepredeno s sivino vsakdanjosti. Pesmi se tako nevsiljivo prelevijo v zgodbe, v katerih se postopoma razkrivajo ti na videz nepomembni liki in odnosi med njimi v mahnem blokovskem naselju.

Ti liki, med katerimi izstopajo gospod Stanič, gospa Jerman in njen sin, ki tvorijo usodni trikotnik, so kot družina. Skrivajo se za vsakdanjimi besedami in dejanji. Se pravi, da skrivajo svoje pravo bistvo, na zunaj pa so »vsi isti«, kajti le na tak način, v pretvarjanju in prilagojenosti, lahko sobivajo, ali pa se zgodi »točka obrata«, ko ne zmorejo več in se želijo osvoboditi te sivine. Ko jih svet utesnjuje, se zatečejo domov, a trki na vrata pomenijo vrnitev v resničnost.

Ta dva pola, skrivanje in pretvarjanje ter prilagajanje represivni družbi na eni strani ter angažiranost na drugi strani, '«o bo treba izreči svoje», povzročata v likih strahove in vprašanja in povzročata bolečino, kajti, ko »nekdo reče vedno bom ob tebi«, moraš domov. Potlačitev pa slej ko prej pripelje do nasilja, ko »življenje pobere življenje« in na koncu ... se nič ne spremeni. In vprašanje v naslovu ostane.

Sergej Harlamov: *Hypomnemata ali Obnovimo osnove pisanja* (Literarno društvo IA, 2022)

Sergej Harlamov je s svojo nenavadno in (pre)drzno poezijo že v svoji zbirki *Mnogoboj mitologij* pred bralca in v polje poezije vrgel mnogoplastni miselni izziv, skozi katerega nezaupljivo preučuje, razgrajuje in na novo sestavlja snov, iz katere ustvarja, se pravi jezik. V *Hypomnemati* nadaljuje s stopnjevano sumničavostjo do sintagme in poezije, jasno pokaže, kako ga ločujeta od sebe, zgolj bivanja in intenzivnosti, ki obstaja izven besed – najbolj jasno v nasičeni bližini z ljubljeno osebo. Pesnik na različne načine ubeseduje sesutje telesa skozi pesem, izgorevanje življenja za kreacijo, pačenje dvojnika, ki je njegova govornica. Pesem pridobiva na telesnosti, medtem ko avtorjevo telo izgublja in tako ugledamo nezaceljiv prepad med bivanjem in ubesedovanjem. Vsako umetniško delo za sabo pušča prazno lupino, igra moči je jasno opredeljena, pesnjenje je podrejanje pesmi, še huje, pesnik je spraskan v pesem, raztelešen. Zdi se, da se avtor v ozadju sprašuje, ali se takšno početje na račun življenja in ljubezni spleča, igranje z besedami lahko pripelje do norosti in kako bi bilo jezik sploh mogoče primerjati z »meseno ekspresivnostjo ustnic«? Ker pa nihče od nas ne more povsem izstopiti iz jezika, je poezija tista, ki lahko jasno pokaže na razpoko, ki prenese (naprej) dvom v srž jezika, poezija omogoči njegovo razgaljanje in raziskovanje večpomenskosti, zloženosti, samonanašalnosti – vsega tistega, kar Harlamov še posebno spretno ustvari v svojih kratkih, eksperimentalnih, vizualnih poetičnih sestavljanjkih, idejah, lahko bi rekli tudi jezikovnih ugankah. Pesniku nista tuja niti (samo)posmeh niti humor v jeziku, nenehni jezikovni eksperiment pa sprošča in osvobaja pomene, se preveša v polje zvočnega in proti koncu knjige tudi v vizualni in snovni eksperiment. Kot da skuša na vse mogoče načine pokazati na samonanašalnost jezika in nas skozi natančno umerjeno, premišljeno, a igrivo zbirko pripeljati v snovnost, v dejanje in v ta trenutek.

Tibor Hrs Pandur: *Psyops* (Litera, 2022)

Tibor Hrs Pandur je pesnik, prevajalec, dramaturg in dramatik, vse te vloge se prepletajo tudi v njegovi pesniški zbirki *Psyops*. Ime naslova zbirke izvira iz ameriškega vojnega žargona in pomeni »obliko propagande ali vsako obliko komunikacije, ki podpira državne cilje z namenom posredno ali neposredno vplivati na mnenja, čustva, razpoloženja ali obnašanja katerekoli skupine v korist sponzorja«.

V obsežni pesniški zbirki je 108 pesmi razvrščenih v pet razdelkov, ki sta jim dodana dva spremna teksta, avtor prvega je pesnik Muanis Sinanović, drugega pa kar avtor sam. Oba na prvo mesto postavljata sanje. Ali se sanje, ki jih je težko verbalizirati, in njihova interpretacija odražata tudi v Pandurjevi poeziji? In kaj so sanje v poeziji? Ali so (zgolj) literarna simulacija in kot taka smisel umetnosti ali so mogoče celo resnica? »Svet sem, ki ga sanjam/ko sanjam, sem/svet, ki ga sanjam«. (str. 12)

Resničnost sanj ali sanje resničnosti se najbolj odražajo na ravni jezika, ki je osvobojen zborne izreke. Pesnik se izogiba rabi nedoločnika (ljubit, skrivat, uletavat, ubijati ...), uporablja slengovske izraze, ki so del naše resničnosti (gadn tip, fural, ni štekal, ful, kafič, pecam, flet ...), vulgarizme (nadjebal, zajebano, popizdu ...) ... In potem se poraja vprašanje, ali/in kako Pandurjeva poezija vpliva na bralca? Kakšen pristop k njegovi poeziji naj ubere? Naj gleda na tekst kot na »note za dogodek,/ ki se mora šele zgoditi,/ četudi se že skoz dogaja«? (str. 29) Naj razmišlja o tem, kaj je njegovim očem vidno in kaj ni, kajti »(v)si samo gledajo/vidi pa me ne/nihče«? (str. 37), naj razmišlja o tem, da je Pandurjeva poezija družbeno angažirana, kajti sprehaja se po poljih človeške (vojne) neumnosti, Che Guevare, Tesle, ki »ni New Yorka potopil« (str. 59), in, nenazadnje, ali se njegova poezija spogleduje s slovenskimi pesniki, med katerimi izstopajo Tomaž Šalamun, Srečko Kosovel, Katja Plut, Jure Detela in ali je družbeno angažirana (omenja Jelinčiča, Hojsa), kar sploh ni pomembno. Pojavlja se vprašanje, ali sploh velja soditi o njegovi poeziji, kajti »(s)oditi o tej pesmi/torej pomeni/soditi zavest, ki jo bere/in o učinkih, ki jih sproža. Najbolje je njegovo poezijo brati. Večkrat in vsakokrat drugače.

Gregor Podlogar: *Atlas* (LUD Šerpa, 2022)

Atlas, pesniška zbirka Gregorja Podlogarja, je izjemno izbrušena, večplastna, jezikovno zelo natančno oblikovana govorica sodobnega poetičnega logosa. S poetično ostrino v smislu prodornih in drznih metafor v sintezi s filozofsko osmišljenim ozadjem prikazuje stanje našega sodobnega sveta, ki nosi v sebi po eni strani radost bivanja in igrivost ustvarjanja, po drugi strani pa riše tudi mračna dejstva v srcu človeštva. Verz na strani 17 v pesmi *Pripadamo 'NI NAS / BREZ BESED'* je ključen za senzibilnost naše trenutne civilizacijske situacije, ki se je Gregor Podlogar dobro zaveda in z zbirko *Atlas* kot s fino tkanino skozi jezik tke na izvorni način – zgoščene mojstrovine pesmi, ki so lucidne, intenzivne, v formi včasih celo s hibridnim postopkom kolaža in montaže notranjih jezikovnih struktur. Dovršena poetična tehnika je razpeta med drobci angažmaja in rafinirano tradicijo evropske umetniške scene, zlasti glasbe. Kosmi plastike na naslovnici niso naključje in, kot pove uvodni citat Fernanda Pessoa na začetku zbirke, da »Vse, kar vidimo, je nekaj drugega«, pomeni dodatno osvetlitev poezije v tej zbirki, da vse, kar smo prebrali, lahko prebiramo spet in spet, na drugačen način. »Jezik je čarovnija« pa je naslednji citat Jureta Detele ravno tako z začetka zbirke, ki lahko služi tudi kot kompas skozi poetično tkanino nominirane zbirke *Atlas* Gregorja Podlogarja.

POROČILO O IZVEDBI PROGRAMA PISATELJSKEGA ODRA DSP NA 39. SLOVENSKEM KNJIŽNEM SEJMU

39. Slovenski knjižni sejem je s sloganom *Besedo besedi* potekal v živo od torika, 21. 11. 2023, do nedelje, 26. 11. 2023, na Gospodarskem razstavišču. Posvečen je bil stoletnici rojstva Karla Destovnika – Kajuha, mesto v gosteh je bilo Šoštanj, država v središču pa Srbija.

Društvo slovenskih pisateljev se je v sejensko dogajanje ponovno vključevalo s programom na Pisateljskem odru – sejenski dogodki so potekali še na Glavnem odru, Odru mladih in Pogovorni postaji – in z razstavno stojnico, na kateri je predstavilo svoje slovenske in tujejezične publikacije.

Na Pisateljskem odru se je skupaj odvijalo 60 dogodkov. DSP je samostojno in v sodelovanju s sorodnimi društvi in dolgoletnimi partnerji (DSKP, PEN Slovenija, Lektorsko društvo Slovenije, Slovenska sekcija IBBY, Bralna značka, revija Otrok in knjiga, JAK RS, Program Ars, ZIK Črnomelj) oblikovalo 26 literarnih dogodkov, 34 dogodkov pa so pripravile različne slovenske založbe.

Pisatelji oder. Foto: Arhiv DSP

V dopoldanskem času je bil program Pisateljskega odra namenjen predvsem vsebinam otroške in mladinske literature – natečaj Župančičeva frulica, projekt Rastem s knjigo, predstavitev Slovenske sekcije IBBY, Društva Bralne značke Slovenije in revije Otrok in knjiga. Organizirana je bila tudi okrogla miza na temo otroške in mladinske literature – Literarna skodelica: med zgodbo in knjigo.

Popoldanski termini so bili posvečeni literarnim vrhuncem, predvsem literarnim nagradam in njihovim prejemnikom ter nominirancem – nagrada MIRA, podelitev nagrade za najboljši knjižni prvenec in nagrade za mladega prevajalca Radojke Vrančič, predstavili so se tudi Jenkovi nominiranci in nagrajenec, in sicer na dogodku, kjer je bilo govora o razmerju med angažirano in hermetično poezijo.

Pisateljski oder. Foto: Arhiv DSP

Del programa je predstavljala tudi Filmoteka – pestra paleta videoposnetkov oziroma filmskih portretov pisateljev in pisateljic, ki pišejo za mlade in najmlajše, in pisateljev ter pisateljic, ki so izšli v različnih prevodih pri zbirki Literae Slovenicae. Omenjeni zbirki je bil posvečen poseben dogodek, saj je v letu 2023 obeležila 60. obletnico izdajanja.

Strokovno javnost smo nagovarjali z dogodki, ki smo jih pripravili v sodelovanju z Društvom slovenskih književnih prevajalcev, Lektorskim društvom Slovenije in Slovenskim PEN centrom.

Pisateljski oder. Foto: Arhiv DSP

Na sejmu je gostovala tudi delegacija pisateljev iz Hrvaške v okviru bilateralne pisateljske izmenjave z Društvom hrvatskih književnika.

Ocenjujemo, da je program Pisateljskega odra tako kot vsako leto tudi letos okrepil in širil glas pisateljic in pisateljev, prevajalcev, urednikov, literarnih strokovnjakov, založb ter institucij/društev, ki v risu svojih dejavnosti izdajajo tudi knjige oziroma cenijo njihove ustvarjalce ter bralce.

Pisateljski oder. Foto: Arhiv DSP

Program Pisateljskega odra

TOREK, 21. 11.

- 9.00 Filmoteka: videoportreti otroških in mladinskih avtorjev 1
- 10.00 Neopažena bližina lektorja
- 12.00 Pesnica o pisateljici, pisateljica o pesnici
- 13.00 Pomen (ne)dejanj in sveto
- 14.00 Tertulijan med kulturnim in verskim pluralizmom
- 15.00 Oblikovanje in tisk knjig, umetnikovo izražanje skozi dodelave
- 16.00 Kdor tega ni okusil, ni bil na Madžarskem
- 17.00 Pesniški opus Nevina Birse
- 18.00 Sodobna poezija: hermetičnost vs. družbeni angažma
- 19.00 Nagrada MIRA 2023

SREDA, 22. 11.

- 9.00 Filmoteka: videoportreti otroških in mladinskih avtorjev 2
- 10.00 Župančičeva frulica
- 11.00 Lili Novy skozi čas
- 12.00 Triglav je naš
- 13.00 Filmoteka: glasovi Litteræ Slovenicæ 1
- 14.00 Od Frankfurta do Bologne
- 15.00 Ali je v vzgoji prostor za mistiko?
- 16.00 Literarni odmevi
- 17.00 O RKC in zlu z dr. Maco Jogan
- 18.00 Potencial srednjeevropsko-anglosaške literarne revije: The Continental Literary Magazine se predstavi
- 19.00 Kooperativa THD na pisateljskem odru: 1. Teorija

ČETRTEK, 23. 11.

- 9.00 Filmoteka: videoportreti otroških in mladinskih avtorjev 3
- 10.00 Mladi in knjiga: ristem s knjigo
- 11.00 Srečanje ob začetku 21. sezone zbirke Zlata bralka, zlati bralec
- 12.00 Skrivnostne Karnijske Alpe
- 13.00 Podelitev nagrade Svetlobnica 2023
- 14.00 Na robu jezika in peresa
- 15.00 Filmoteka: glasovi Litteræ Slovenicæ 2
- 16.00 Fenomen (avto)biografij in avtofikcije
- 18.00 Podelitev nagrade za najboljši knjižni prvenec in nagrade Radojke Vrančič za mladega prevajalca
- 19.00 Kooperativa THD na pisateljskem odru: 2. Humanistika

PETEK, 24. 11.

- 9.00 Filmoteka: videoportreti otroških in mladinskih avtorjev 4
- 10.00 Supernova, edina slovenska revija za fantastiko
- 11.00 Zapornik Picerist
- 12.00 Poetikonove pesnice, pisateljice in prevajalke (Metka Zupančič, Ivanka Sket, Miriam Drev, Breda Jelen Sobočan in Živa Čebulj)
- 13.00 Jaz sem knjiga, preberi me - podelitev nagrad in priznanj Slovenske sekcije IBBY promotorjem mladinske književnosti in branja
- 14.00 Jaz sem knjiga, preberi me - pogovor z nagrajenimi ustvarjalci del za otroke in mlade
- 15.00 Filmoteka: prevajalci_ke in mesto

- 16.00 Prevajalski evrobarometer
- 17.00 Osamljenost in iskanje identitete: Razprava z Evo Baltasar
- 18.00 Literarna skodelica: od knjige do filmskega platna
- 19.00 Kooperativa THD na pisateljskem odru: 3. Družboslovje

SOBOTA, 25. 11.

- 9.00 Filmoteka: videoportreti otroških in mladinskih avtorjev 5
- 10.00 Mama ne sme izvedeti: pogovor z Janjo Vidmar
- 11.00 Videnja prostorov in védenja o času
- 12.00 Podelitev nagrade Nede Pagon za knjižnega urednika/urednico za leto 2023
- 13.00 Poetikonove lire (Andraž Polič, Cvetka Bevc, Zoran Pevec in Ivan Dobnik)
- 14.00 Beseda drugega
- 15.00 Življenje literarne revije
- 16.00 Literatura na meji
- 17.00 Viktor Frankl – Ko nas pokliče življenje
- 18.00 Triperesnica za 60 let
- 19.00 Pripovedovanje in spomin

NEDELJA, 26. 11.

- 9.00 Filmoteka: videoportreti otroških in mladinskih avtorjev 6
- 10.00 Literarna skodelica: med zgodbo in sliko
- 11.00 O trpljenju otrok v vojnah
- 12.00 Prihodnost junakov
- 13.00 Status??? avtoric, avtorjev
- 14.00 Kurdistan / Pastirji in klavnica
- 15.00 Zlata knjiga življenje
- 16.00 Ljubezenska moč Zemlje in narave

Nana Vogrin in Nika Brajnik,

koordinatorki programa Pisateljskega odra 2023

POROČILO O DELU KOMISIJE ZA MEDNARODNO SODELOVANJE ZA LETO 2023

Komisijo za mednarodno sodelovanje so v letu 2023 sestavljali Barbara Pogačnik (predsednica), Marij Čuk, Ivan Dobnik, Lidija Dimkavska, Tomo Podstenšek, Kristina Kočan in Gregor Podlogar, sestala se je trikrat.

Januarja smo objavili vabilo za DSP rezidenčni program za tuje literarne posrednike, prijavi so se 4 tuji posredniki. Komisija za mednarodno sodelovanje je potrdila 3 prijave in podaljšala razpis za en mesec. V drugem krogu se je prijavilo 6 tujih posrednikov, med katerimi je komisija sprejela 5 rezidentov. Prva rezidenca je potekala v aprilu, ko smo gostili Alenko Jensterle Doležal, v maju pa Ano Marwan. Z gostjo Alenko Jensterle Doležal smo 24. aprila organizirali literarni večer, ki ga je moderirala Neža Vilhelm. Rezidenca Ane Marwan je trajala le nekaj dni. 9. 7. je potekal pogovor z rezidentom iz Češke Petrom Mainušem, vodil ga je Ivan Dobnik. V juliju in avgustu je v rezidenci bival Nenad Šaponja. 5. 10. smo organizirali pogovor Andreja Blatnika in rezidentke iz Makedonije Lidije Arizanovske, ki trenutno prevaja Blatnikov roman *Trg osvoboditve*. V času Knjižnega sejma je v rezidenci bival Samuel Julien in tudi nastopil na Pisateljskem odru Knjižnega sejma. Prevajalka iz italijanščine Martina Clerici se je 13. 12. predstavila na DSP v pogovoru z Natašo Konc Lorenzutti.

Dogodki z rezidenti. Foto: Nataša Čebular, arhiv DSP

Foto: LK

V sodelovanju s Svetom evropskih avtorjev (European Writers' Council) smo 27. marca 2023 z avtorico Matejo Gomboc obeležili prvi dan evropskih avtorjev. S svojim romanom *Balada o drevesu* (Miš, 2021) je obiskala Srednjo šolo Domžale, potekala je obsežna mednarodna promocija. Odziv je bil izjemen.

V torek, 18. aprila 2023, in sredo, 19. aprila 2023, smo organizirali dvodnevno delavnico na temo »Osnove avtorskega prava na spletu & Prodaja avtorskih pravic na tujih literarnih trgih«, kjer smo gostili predavateljico dr. Majo Bogataj Jančič, ki je udeležencem predstavila osnove avtorskega prava na spletu. V sredo pa je delavnica potekala preko aplikacije Zoom s tujim gostom Lawrenceom Schimelom, ki je udeležencem

predstavil prodajo avtorskih pravic na tujih literarnih trgih. Na vsako izmed obeh delavnic se je prijavilo 20 udeležencev in sta bili zelo pozitivno sprejeti.

V sodelovanju z JAK je DSP sodelovalo pri organizaciji predstavitvenega dogodka s slovenskimi avtorji in tujimi gosti z Deutsche Akademie für Sprache und Dichtung (Darmstadt).

Barbara Pogačnik se je v začetku junija v Berlinu udeležila skupščine European Writers' Council (EWC). V prvem delu srečanja je potekal forum (»Burning Issues«) o problematiki uporabe umetne inteligence z naslovom »To bot or not to bot« in razprava »Against Writoids«, kjer so opozorili na nevarnosti vplivov umetne inteligence za človeško ustvarjalnost. V drugem delu srečanja se je odvila generalna skupščina EWC in volitve v nove organe.

Maja Kavzar Hudej se je udeležila prvega spletnega networking srečanja Evro-sredozemske mreže za trajnost in kulturo (EMCN). EMCN je regionalna pobuda, ki sta jo sprožila CulturePolis, Grčija in Libanonska razvojna mreža (LDN), Libanon, cilj je okrepiti sodelovanje med različnimi organizacijami v evro-sredozemskem bazenu.

V okviru mednarodnega rezidenčnega projekta Odisejevo zatočišče smo na Slovenskih dnevih knjige gostili Svena Popovića in Laro Mitraković iz Hrvaške, na Vilenici pa Jaka Buttigiega z Malte ter Tonio Tzirita Zaharatu iz Grčije.

Dogodki z rezidenti Odisejevega zatočišča. Foto: Arhiv SDK in Vilenice

Slovenska avtorica Ajda Bračič je v okviru Odisejevega zatočišča 11. maja odšla na dvotedensko rezidenco v Wales, kjer je imela priložnost spoznati valižanske pisatelje, sodelovati pri literarnih dogodkih in raziskati bogato literarno dediščino Walesa.

Sergej Harlamov se je v okviru Odisejeve rezidence udeležil pesniškega festivala v Tesaliji, v Grčiji. Komisija je za rezidente Odisejevega zatočišča v 2023 in 2024 izbrala sledeče avtorje in avtorice: Aljaž Primožič in Ivan Antić sta v novembru gostovala v Walesu, Kaja Teržan bo v 2024 rezidentka na Malti, Nežka Struc pa odhaja na rezidenco v Grčijo.

Frankfurtskega knjižnega sejma se je udeležil Dušan Merc, za nacionalno stojnico je društvo prispevalo tudi tujejezične izdaje in kataloge.

28.9. so na povabilo Društva hrvatskih književnikov (DHK) v Zagrebu gostovali Dušan Merc, Tone Peršak, Peter Kovačič Peršin in Ifigenija Simonović, v okviru Slovenskega knjižnega sejma pa je DSP gostilo delegacijo pisateljev iz Hrvaške. Med obema društvoma je bil podpisan sporazum o vzpostavitvi redne bilateralne izmenjave v prihodnjih letih.

Tone Peršak se je v imenu DSP v oktobru udeležil jubilejnega 60. Mednarodnega srečanja pisateljev v Beogradu, ki jih organizira Društvo pisateljev Srbije.

V novembru je Dušan Merc na povabilo slovenskega veleposlaništva in kitajskega pisateljskega društva gostoval v Pekingu, kjer se je udeležil srečanja med nacionalnima pisateljskima organizacijama z namenom vzpostavitve dolgoročnega sodelovanja in izmenjave slovenskih in kitajskih ustvarjalcev ter prevodnega programa. Z Gregorjem Podlogarjem sta skupaj s kitajskimi pesnicami in pesniki nastopila tudi na literarnem večeru na slovenskem veleposlaništvu.

Gostovanje v Pekingu. Foto: Veleposlaništvo RS v Pekingu

V zbirki *Litteræ Slovenicæ* so v letu 2023 izšle štiri edicije in sicer angleški prevod knjige Anje Štefan *Melje, melje mlinček / The Little Mill* (prevod Rawley Grau), angleški prevod knjige Gašperja Kralja *Rok trajanja/Ablaufdatum* (prevod Alexander Rath), angleški prevod knjige Esada Babačiča *Veš, mašina, svoj dolg?/ Machine, Do You Know Your Duty* (prevod Erica J. Debeljak in Lukas Debeljak) ter angleški prevod knjige Nataše Konc Lorenzutti *Kava pri dišečem jasmínu/Coffee by the Fragrant Jasmine* (prevod Kristina Reardon). Izide knjig so spremljala gostovanja v tujini, nastali pa so tudi vzorčni prevodi v druge jezike.

V 2023 sta v tiskani obliki izšli tudi dve antologiji v angleškem jeziku: *14. Novels. Anthology of the Contemporary Slovene Novel* (ur. Alenka Urh in Aljoša Harlamov) ter *16 Short Stories. Anthology of the Contemporary Slovene Short Story* (ur. Mojca Pišek), v pripravi pa je tudi pesniška antologija v angleščini, ki jo ureja Andrej Hočevar.

Barbara Pogačnik,
predsednica Komisije za mednarodno sodelovanje
in
Maja Kavzar Hudej,
vodja projektov DSP

POROČILO SEKCIJE ZA OTROŠKO IN MLADINSKO KNJIŽEVNOST ZA LETO 2023

Dan pred kulturnim praznikom, **7. februarja**, so pisateljsko hišo v dopoldanskem času obiskali otroci iz Vrtca dr. Franceta Prešerna ter prisluhnili pisateljici Majdi Koren in njenim pošastim.

V sodelovanju s Svetom evropskih avtorjev smo **27. marca 2023** z avtorico Matejo Gomboc obeležili prvi dan evropskih avtorjev. Avtorica je s svojim romanom *Balada o drevesu* (Miš, 2021) obiskala Srednjo šolo Domžale, potekala je obsežna mednarodna promocija. Odziv je bil izjemen.

Kulturni praznik. Foto: MKH, arhiv DSP

Dan evropskih avtorjev. Foto: Srednja šola Domžale

Društvo slovenskih pisateljev je sodelovalo na Kulturnem Bazarju 2023, ki je v Cankarjevem domu potekal **31. marca**. Na stojnici bralne kulture smo predvajali filmske potrete otroških in mladinskih avtorjev.

Desetnica je bila podeljena **25. maja**, prejel jo je Andrej Predin za knjigo *Arlan pod preprogo*.

V dneh pred podelitvijo nagrade smo na Facebook profile DSP izvedli odmevno promocijsko akcijo, s katero smo promovirali nominirane knjige ter avtorice in avtorje. Posneli smo tudi 2 nova video portreta (Tine Arnuš Pupis in Cvetke Bevc) ter vse nominirance predstavili z desetimi portreti. Objave so doživele zelo velik odziv – objava nominirancev je dosegla 9301 uporabnika ter prejela 750 odzivov, promocija posamezne knjige in avtorja je dosegla 1088-2667 uporabnikov, objava nagrajenca 4.787 uporabnikov in 435 odzivov.

28. septembra je Majda Koren v okviru Festivala za tretje življenjsko obdobje, ki je potekal v Cankarjevem domu, izvedla predavanje z naslovom *Kako so me na spletu opetnajstili*.

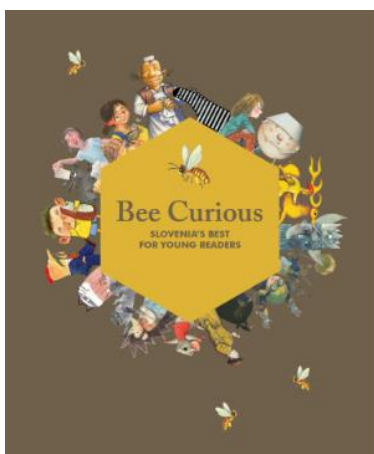
Prvi izmed serije pravljčnih dvojcev je potekal **16. junija** v okviru programa Slovenskih dnevov knjige. Nastopila sta aktualni prejemnik nagrade desetnica Andrej Predin in predlanska prejemnica nagrade večernica Maša Ogrizek. Na drugem Pravljčnem dvojcu sta **7. novembra** sodelovala Tina Bilban in Ivan Mitrevski, povezali smo se z OŠ Danile Kumar. **1. decembra** je Sekcija za otroško in mladinsko književnost pripravila prednovoletno pravljčno branje za otroke in mlade. **14. decembra** sta se Tina Arnuš Pupis in Marta Bartol na DSP srečali z učenkami in učenci 5. in 8. razreda OŠ Levec. Zadnji Pravljčni dvojec je **15. decembra** gostil Neli Filipič in Samiro Kentrić, sodelovali smo s Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo Ljubljana.

Prednovoletno pravljичno branje. Foto: MKH, arhiv DSP

Sejma v Bologni sta se kot predstavnici Sekcije za otroško in mladinsko književnost udeležili Nataša Konc Lorenzutti in Majda Koren. V maju je izšla posodobljena antologija otroških in mladinskih avtorjev v angleškem jeziku (*Slovenia's Best for Young Readers*), ki je bila s pomočjo JAK prisotna tudi na sejmu v Leipzigu. Pred Frankfurtom je izšel ponatis (tokrat še s podnaslovom *Bee Curious*, ki se navezuje na kratki predstavitveni film), v decembru pa drugi ponatis, ki bo namenjen promociji v Bologni.

Pisateljski oder. Foto: Arhiv DSP

Napovednik kratkega filma s slovenskim naslovom Čitalnica in angleškim *Bee Curious* (katerega koproducent je bilo društvo Argo, vendar ga je idejno in vsebinsko zasnovala SOMK) je bil predvajan na sejmu v Frankfurtu, celoten, štiriminutni film, je pripravljen za Bologno 2024.

V italijanski jezik smo prevedli in v tiskani brošuri izdali zgodbo *Melje, melje mlinček* Anje Štefan (v prevodu Martine Clerici), da bi organizirali gostovanje avtorice v Italiji. Dogodek bo organiziran v letu 2024. V decembru smo izvedli pogovor s prevajalko, ki se je udeležila rezidenčnega programa, na DSP. Pogovor je vodila Nataša Konc Lorenzutti, glasbo je oblikoval Matej Krajnc.

Frankfurtskega knjižnega sejma se je v imenu Sekcije za otroško in mladinsko književnost udeležila Majda Koren. Tam so bili tudi drugi mladinski avtorji, ki so prišli na svoje stroške ali s pomočjo sredstev Javne agencije za knjigo iz naslova mobilnosti avtorjev, med njimi predsednica SOMK.

Na Slovenskem knjižnem sejmu so se na pisateljskem odru predvajali filmski portreti mladinskih avtorjev. Nataša Konc Lorenzutti je v nedeljo, 26. novembra, na istem prizorišču vodila pogovor z naslovom *Literarna skodelica*, o nastajanju slikanic in procesu sodelovanja med avtorjem besedila in ilustratorjem. Sodelovali sta pisateljici Aksinja Kermauner in Anja Štefan ter ilustrator Peter Škerl.

Kolaž video portretov otroških in angleških avtorjev je zmontiran, pripravljajo se še podnapisi v angleškem jeziku.

14. in 15. novembra smo izvedli profesionalno usposabljanje za učitelje in vzgojitelje z naslovom *O SPODBUJANJU RADOVEDNOSTI*, na DSP in delno na daljavo.

Program smo izpeljali: Anja Štefan (Pripovedovanje zgodb, v živo), Nataša Konc Lorenzutti (Interpretativno branje, v živo), Majda Koren (Medijska pismenost in književnost za otroke in mladino, na daljavo), Dragica Haramija (Kakovostna otroška in mladinska književnost, na daljavo).

Nataša Konc Lorenzutti,
predsednica Sekcije za otroško in mladinsko književnost
in
Maja Kavzar Hudej,
vodja projektov DSP

POROČILO O IZBORU ZA DESETNICO 2023

DESETNICA 2023

V četrtek, 25. 5. 2023, je bila v Društvu slovenskih pisateljev podeljena dvajseta desetnica, nagrada za otroško in mladinsko književnost, ki jo podeljuje Društvo slovenskih pisateljev za uveljavljanje izvirnega otroškega in mladinskega leposlovja. Nagrada se podeljuje za obdobje zadnjih treh let. Program je pripravila Sekcija za otroško in mladinsko književnost, ki deluje v okviru DSP, slavnostni govornik je bil Dušan Merc, predsednik DSP, glasbeni gost pa Tadej Vesenjak.

Izbor

Mariborska knjižnica, v okviru te Marta Novak, vodja službe za formalno obdelavo gradiva, in Maja Logar, vodja službe za izbor in obdelavo gradiva za mlade bralce, sta na pobudo Društva slovenskih pisateljev podali sezname mladinskih knjig, ki so izšle med 1. 1. 2020 in 31. 12. 2022. Seznam sem prejela 26. 1. 2023. Hkrati je bil pridobljen seznam članov Društva slovenskih pisateljev, teh je bilo na navedeni datum 335. Članice in član žirijo za nagrado desetnica 2023 so bili Igor Bratož, Aksinja Kermauner (predsednica), Nataša Konc Lorenzutti, Majda Koren in Magdalena Svetina Terčon. Na seznamu, ki je bil oblikovan po avtorjih za vsa tri leta hkrati, so bila **1003** dela. Kriterije, zapisane v Statutu o nagradi desetnica, izpolnjuje **105** knjig, kar je razvidno iz seznama literarnih del, ki so ga prejeli člani žirije. Za ožjo obravnavo je bilo predlaganih 27 del izmed teh, ki ustrezajo kriterijem. Z glasovanjem so člani žirije določili 10 nominiranih del za desetnico 2023 (utemeljitve del so navedene po abecednem redu avtoric in avtorjev).

Vir: DSP

Utemeljitelje nominiranih del

Arnuš Pupis, Tina: *Nad gozdom se nekaj svetlika*. Ilustrirala Tanja Komadina. Dob: Miš založba, 2022.

»In potem je prišla jesen, ko je bilo hrane nekoliko manj in je nekdo ... niti se ne spomnim več, kdo ... pa saj ni važno ... dobil idejo, da so vsega krivi polhi,« s težavo izdavi Zvita Li. Živalim gostiteljicam, ki so njo in še dva člana vesoljske posadke sprejele na obisk, tako prizna, da so se odpravili na posebno misijo, ker iščejo svoje po krivem obtožene in surovo izgnane polhe. Očitno je, da so vsi trije zaradi slabe vesti globoko travmatizirani, kar se ne kaže samo v njihovem nenavadnem vedênju, ampak tudi v rdeče utripajočih smrkčih, ki jih ni mogoče ugasniti. Spretno spisana, inteligentna, duhovita zgodba o visoko razviti živalski civilizaciji, ki se ji je demokracija sfižila, nam ponuja vrhunsko tehnologijo smrkčkov, vredno razmisleka!

Bauer, Jana: *Kako objeti ježa*. Ilustriral Peter Škerl. Ljubljana: KUD Sodobnost International, 2021.

Slikanica z vrhunskimi ilustracijami Petra Škerla vabi na pošten razmislek o predsodkih, ki jih gojimo, ne da bi sploh poskusili narediti tisto, za kar nas prosijo. Ker jež zaradi pomanjkanja objemanja postane pošteno depresiven, stopi v akcijo Pipe lisjak. Na vsak način skuša pomagati ježu; izumi celo stroj za objemanje! Na koncu pa se izkaže, da jež sploh ne bode. Duhovita in humorna zgodba nam z nenadnimi preobratni in besednimi igrami zmehta tematiko osamljenosti, drugačnosti in odrinjenosti. Knjižica je leta 2022 dobila nagrado Kristine Brenkove za izvirno slovensko slikanico.

Bevc, Cvetka: *F. A. K.* Maribor: Založba Pivec, 2021.

Pisec spremne besede Vinko Möderndorfer je roman označil kot »najstniško-srednješolski roman, /.../ kakršnih na Slovenskem res ni veliko«. Protagonisti romana so Fiksi, Aška in Krokar, ki se skozi dogajanje izmenjujejo kot pripovedovalci. Povezuje in označuje jih ansambel F. A. K., sicer pa se srečujejo vsak s svojimi težavami na poti odraščanja in se nanje tudi različno odzivajo. Fiksija vrže s tira razhod staršev, Aška, ki stoji najbolj trdno na tleh, se ukvarja z ljubeznijo, Krokar pa s svojo drugačnostjo. Poleg ljubezni so izpostavljene tudi družinske težave in odnosi med vrstniki. Skozi subjektivno pripoved v procesu branja zaživijo pred nami tudi druge osebe, ki vplivajo na tok zgodbe. Ne samo z vsebino, tudi z jezikom, ki ga avtorica spretno uporablja, razkriva generacijo Z. In komu je roman namenjen? Tako mladim kot odraslim bralcem.

Möderndorfer, Vinko: *Romeo in Julija iz sosednje ulice: pesmi in ena tragedija s hollywoodskim koncem*.

Ilustriral Jure Engelsberger. Dob: Miš založba, 2021.

Pesniška zbirka je duhovita, optimistična, razigrana. V besedi Vinka Möderndorferja in ilustracijah Jureta Engelsbergerja so predstavljena različna soočenja deklet in fantov s prvimi pogledi, sanjarijami in željami. Odmakne se od ujetosti v moderne tehnologije in se približuje energiji druženja. Pesmi, v katerih so dogajalni prostori šola, ulica, dom ali narava, so razporejene v tri razdelke: Včasih je preveč besed, Romeo in Julija iz sosednje ulice in Imeti rad. Dodana je spremna beseda, ki jo je napisala kar »Tvoja pesem« in ji dodala didaktične naloge. Verzi so polni besednih iger in se v zadnjem razdelku Imeti rad velikokrat razporedijo v likovno pesem (češnja, obzorje, ladja in pika). Vsebinsko pa včasih v zaljubljeno spogledovanje zareže tudi kruta realnost, kot npr. v pesmi Črni cvet. Pesmi ostanejo. Kaj pa ljubezni? Te /.../ tiho želijo, da bi se vse ponovilo./Spet in spet.

Ogrizek, Maša: *Vseh sort starši in otroci*. Ilustrirala Anka Kočevar. Trst: Založništvo tržaškega tiska, 2022.

Knjiga, ki je več let nastajala pod naslovom Leksikon staršev, je res nekaj posebnega. V devetih kratkih zgodbah nastopajo starši, ki imajo cel kup nenavadnih lastnosti: so bolj otročji kot njihovi otroci, preveč govorijo, so tekmovalni, prezaščitniški, perfekcionistični. Zgodbe so nadgradile ilustracije Anke Kočevar, ki so dodale podrobnosti likom staršev: peturi, žirafje vratove, rogove, mačji rep ... Na koncu vsake zgodbe so vprašanja, naslovljena na mladega bralca. Tako so zgodbe ne samo poetične, domišljajske, pač pa kažejo ogledalo staršem, otrokom pa pomagajo pri (pre)izpraševanju o posamezni osebnostni lastnosti ali čustvu, ki se jih lahko poloti.

Pregelj, Sebastijan: *Coprnica pod gradom (Zgodbe vojvodine Kranjske; 1.)*. Ilustriral Jure Engelsberger. Dob: Miš založba, 2022.

Prvoosebna pripoved mladega Martina, oprode Janeza Vajkarda Valvasorja, se odvija leta 1684, na gradu Bogenšperk in na potovanjih po deželi Kranjski. Modri gospodar prepozna spletke in podtikanja v čarovniških procesih; bister, učljiv in pogumen pa je tudi njegov oproda, zato skupaj rešita po krivici obsojeno dekle. Pisatelj, ki je po izobrazbi zgodovinar, se je po ciklu zgodb iz pozne kamene dobe lotil bogate zakladnice Vojvodine Kranjske. Že prvi naslov, ki napoveduje serijo, je domiseln preplet avtorjeve pripovedne moči z njegovim znanjem in študioznostjo, resničnih junakov z izmišljenimi, dejstev s fantazijo. Zgodba je napisana v sodobnem jeziku, zato je zračna, sveža, in s tem razrešena pregovorne zgodovinske zatohlosti.

Skubic, Andrej E.: *Napad na tajno bazo (Trio Golaznikus; 8)*. Ilustrirala Tanja Komadina. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2022.

Tajna gozdna baza zdaj že imenitno uveljavljenega tria Golaznikus – to je že osma knjiga v seriji – v gozdičku nad šolo je projekt trojice šolarjev, ki rabi malce zunanje pomoči, pa čeprav starševske, že na začetku, še posebej pa po tistem, ko se poletnega skrivališča pod javorom lotijo barbari. Zgodba o sodelovanju, tudi medgeneracijskem, se zaplete in razreši z nekaj drznimi dejanji, predvsem pa da vsem vpletenim premisliti o večjih vprašanjih, od enakopravnosti do pravičnosti.

Štampe Žmavc, Bina: *Skrinjica sinjega maka*. Ilustriral Svjetlan Junaković. Maribor: Založba Pivec, 2022.

Tibetanski modri mak velja za simbol sreče, miru in harmonije. V slikanici vlada vzdušje sreče, harmonije in ljubezni, kljub temu ali pa prav zato, ker je babica začela pozabljati. Zato ji dedek izdelava skrinjico, pobarvano s sinjimi maki, kamor spravlja besede, ki jih rada pozabi. Dobi kamenčke, da jih lahko meče na pot, da se ne izgubi. Teče in teče, ko lovi misli, ki ji uhajajo iz glave. Želi si čevlje daljave, da bi z njimi lahko odšla do obzorja in naprej. Nekoč odpre skrinjico, brska po njej, besede zletijo ven in se spremenijo v sinji mak. Na dnu pa se skriva beseda, ki jo babica išče: pomlad. Skozi besede Bine Štampe Žmavc postane staranje nežna, srečna izkušnja, ki nas na koncu popelje tja, kjer se morje sinjega maka in sinje nebo združita v neskončnost.

Štefan, Anja: *Medved in klobuk*. Ilustrirala Ana Zavadlav. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2021.

Anja Štefan se pri pisanju naslanja na ljudsko izročilo, tako glede na prostor kot tudi na vsebino zgodb. Tudi pri slikanici *Medved in klobuk* opazimo značilnosti ljudske pripovedi. Te pisateljica nadgradi z domiselnimi dialogi in duhovitimi rimami. Besedilo teče gladko in kar vabi nas, da ga nekemu preberemo ali povemo na glas. Veter medvedu odnese klobuk in ga ne da nazaj. Kako naj medved veter ujame, zgrabi, premlati? Ne more. Pri teku za klobukom se medvedu pridružijo volk, lisica, zajček in miška. Kot se za pravljico spodobi, se ta srečno konča in klobuk je rešen. Anja zapiše: »*Medved se zahvaljuje na vse strani: 'Brez vas mi ne bi uspelo!' In vsem se je dobro zdelo.*«

Nagrajeno delo

Andrej Predin: *Arlan pod preprogo*. Ilustriral Peter Škerl. Jezero: Morfemplus, 2022.

Andrej Predin (1976) je publicist, urednik na kulturnem uredništvu Dela in pisatelj, ki piše zlasti za otroke. Prvo izdano delo je bil realistični mladinski roman *Na zeleno vejo* (2007), za katerega je bil leta 2008 tudi nominiran za nagrado večernica. Maribor je, tako kot v prvem romanu, tudi književni prostor v dveh romanih za odrasle, *Učiteljice* (2010) in *Prihodnost d.o.o.* (2014). Leta 2013 je izdal delo *Gnusna kalnica* (ilustriral Adrijano Janežič), ki na humoren način predstavlja okoljsko problematiko. Sledila je serija kratkih fantastičnih zgodb o predšolski deklici Mici, serijo je ilustriral Marjan Manček, *Mica pri babici: Čarobni cilindri* (2013), *Mica pri babici: Pirati iz dežele Merikaka* (2014), *Mica pri babici: Podivjane princeske* (2016) in *Mica pri babici: Ugrabljeni Božiček* (2016). Leta 2015 je izdal pesnitve *Čebula Grdula*, slikanico je ilustriral Rok Predin.

Vesoljčki (2020) prav tako, kakor večina avtorjevih del, sodijo v fantastično prozo; ilustracije je prispeval Rok Predin. Doslej so bila tri avtorjeva dela nominirana za desetnico: 2014 *Gnusna kalnica*, 2015 *Mica pri babici: Čarobni cilinder* in 2021 *Vesoljčki*.

Podelitev desetnice. Foto: MKH, arhiv DSP

Arlan pod preprogo

V svetu Pod preprogo, med Večnim morjem in Velikim zidom ni nič preprostega, vse je pravzaprav skrajno zapleteno in sploh tako kot življenje, zvezde na tnalu neba so vsakokrat drugače razporejene, ne manjka strupenih jezikov, ki se naslanjajo nad tujo nesrečo, tudi škodoželjnosti je precej. V tem svetu se znajde sam samcat brezimni deček, fantič, ki se ne more spomniti svojega imena. Bati se mora grozečih Inšpektorjev in nevarne Razpoke, pomagata mu Uhanka, bitje, ki ima protipol v Sestrici, pa tudi pršica Lili in rakec Izo. V svetu, v katerem se je brezimnež znašel, so tudi prazne obljube gigantskih dimenzij, povsod so sile, ki uničujejo in ustvarjajo nered, lepoto spreminjajo v opustošenje in srečo v trpljenje. A zgodba o dečku, ki je pozabil svoje ime, daje imenitno sporočilo, da se z drznostjo, pogumom, pravičnostjo in verjetjem vase vse še lahko spremeni na bolje in veselje premaga strah, celo več, vsi lahko spet verjamejo modrecu ali modrecem, njihovim nasvetom. In še več: vsakdo si lahko privošči potuhitati, kar govori sporočilo, da stvari obstajajo, tudi če so očem skrite ali pa se pretvarjamo, da jih ni. Andrej Predin zgodbo pripoveduje z asociacijami na svet, ki je nekje drugje, na svet, v katerem so na obali našli utopljenega dveletnega dečka begunske družine, Peter Škerl pa jo pospremi s sugestivnim podobjem nesimpatičnih bitij in krajev. Po branju Arlana pod preprogo se zdi, da preudarna, natančna dikcija zgodbe noče biti izpisana v slogu žanra *feel good*, ampak vabi na drugo miselno pot, mladega bralca poskuša napotiti k postavljanju vprašanj o svetu, ki se od klasičnega pravljичnega svet pomembno razlikuje. Pa vendar, tudi soočanje z velikimi, včasih napornimi temami in izzivi, ima lahko srečen konec, zapolnjen z veseljem, sprejemanjem različnosti, prijateljstvom in ljubeznijo. Arlan pod preprogo je nenavadno, uspelo literarno dejanje.

red. prof. dr. Dragica Haramija,
strokovna sodelavka žirije

POROČILO O IZVEDBI PROGRAMA POVABIMO BESEDO V LETU 2023

V letu 2023 je bilo izredno zanimanje za sodelovanje pri programu Povabimo besedo, zavrtni smo morali kar 17 prijavljenih ustanov. Kot merilo za uvrstitev v program smo upoštevali sodelovanje v preteklih letih. Prednost so imele tiste ustanove, ki so sodelovale prvič. Prav ti so bili najbolj navdušeni nad gostovanji naših članov. Organizirali smo izvedbo 31 gostovanj.

Na izvedenih gostovanjih so sodelovali naslednji člani in članice našega društva:

MARIJ ČUK:

- Šolski center Nova Gorica, Biotehniška šola, 14.03.2023
- Šolski center Slovenske Konjice – Zreče, Srednja poklicna in strokovna šola, 21.04.2023

LIDIJA DIMKOVSKA:

- Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, 28.11.2023

MATEJA GOMBOC:

- Srednja šola za gastronomijo in turizem Ljubljana, 08.05.2023
- Srednja tehnična in poklicna šola Trbovlje, 16.06.2023

LJUBA LENČE:

- Osnovna šola Sečovelje, 17.05.2023

AKSINJA KERMAUNER:

- Osnovna šola dr. Ivana Korošca, enota Vrtec Borovnica, 22.02.2023
- RIC Bela Krajina, Spominska hiša Otona Zupančiča – za Vrtec Vinica, 07.04.2023
- Osnovna šola Gradec – podružnična Hotič, 31.05.2023

NATAŠA KONC LORENZUTTI:

- Slovensko društvo v Luxemburgu – SLOLUX za otroke, 22.3.2023
- Evropska šola Bruselj 1, 24.03.2023
- Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, 30.11.2023

MAJDA KOREN:

- Evropska šola Bruselj 1, 13.10.2023

HELENA KRALJIČ:

- Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, 19.04.2023
- Osnovna šola Horjul, 27.11.2023

VINKO MÖDERNDORFER:

- Srednja šola Slovenska Bistrica, 04.04.2023

TONE PARTLIČ:

- Srednja zdravstvena šola Ljubljana, 19.04.2023

SEBASTIJAN PREGELJ:

- Osnovna šola Bovec, 26.10.2023

ANDREJ ROZMAN:

- Osnovna šola Hinka Smrekarja Ljubljana, 24.04.2023
- Osnovna šola Trnovo, 08.05.2023
- Osnovna šola Črni vrh, 19.05.2023

CVETKA SOKOLOV:

- Mestna knjižnica Grosuplje, enota Ivančna Gorica, 11.05.2023

ALENKA SPACAL:

- Osnovna šola Fram, 10.03.2023
- Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana, 19.04.2023
- Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik, 20.04.2023

PRIMOŽ SUHADOLČAN

- Osnovna šola Muta, 13.09.2023
- Osnovna šola Jela Janežiča Podlubnik, 08.11.2023

ANJA ŠTEFAN:

- Osnovna šola Idrija, podružnica Godovič, 13.03.2023
- Gimnazija Škofja Loka, 15.03.2023
- Osnovna šola Šmartno v Tuhinju, 20.11.2023

MAJA VIDMAR:

- Državni tehniški zavodi Ivana Cankarja, Gorica, Italija, 09.10.2023

Foto: Soorganizatorji programa

O izvedbi programa Povabimo besedo so poročala občinska glasila, poročila z dogodkov pa so šole objavljale tudi v šolskih časopisih in na svojih spletnih straneh.

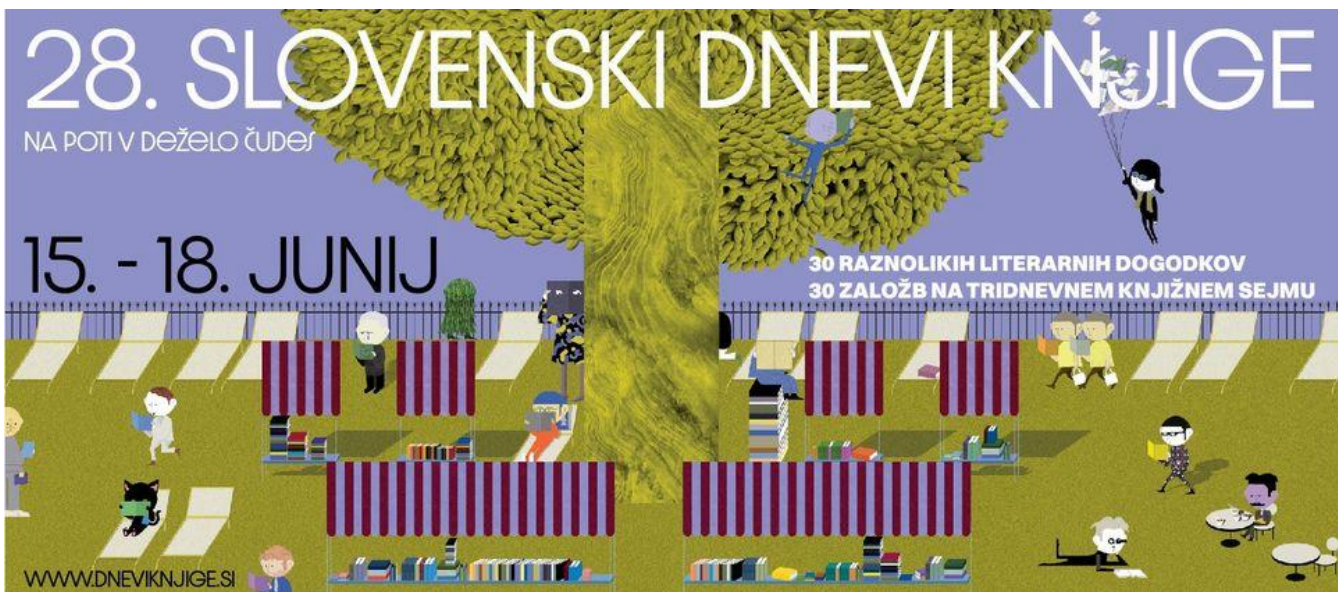
Program Povabimo besedo je že dobro znan med izobraževalnimi ustanovami, saj se vedno več ustanov prijavlja na razpis.

Anica Malešič.

koordinatorka programa Povabimo besedo

POROČILO O 28. SLOVENSКИH DNEVIH KNJIGE

28. Slovenski dnevi knjige, vseslovenski literarni festival v organizaciji Društva slovenskih pisateljev, so potekali med 15. in 18. junijem 2023 pod sloganom »Na poti v deželo čudes«. Ta slogan je vzniknil iz videnja literature kot območja neskončnih možnosti, lepote in magije, elementarnega čudenja, perspektivnosti in motivacije, pa tudi iz sodobnih znanstvenih raziskav s področja kvantne fizike, psihologije, sociologije.

Vodili sva ga pisateljici, članici Društva slovenskih pisateljev, Nina Kokelj in Luna J. Šriбар.

Novinarska konferenca, ki je bila obenem slikovit otvoritveni dogodek 28. Slovenskih dnevov knjige v Ljubljani, je bila v sredo, 7. junija, v Cirkuški dvorani Fuskabo - ta socialni cirkus deluje v okviru Zavoda Salesianum, OE Skala. Zavod Salesianum izpostavlja kot novo partnersko organizacijo festivala, s katero smo usklajeno, uspešno sodelovali.

Govorci na novinarski konferenci so bili: Dušan Merc, predsednik Društva slovenskih pisateljev, Luna J. Šriбар, Nina Kokelj, vodji festivala, Boštjan Jamnik, vodja Zavoda Salesianum, OE Skala, Tina Popovič, vodja pisarne Ljubljana, Unescovo mesto literature ter Nataša Konc Lorenzutti, pisateljica in predsednica Sekcija Društva slovenskih pisateljev za otroško in mladinsko literaturo. Na dogodku so s cirkuškimi točkami nastopili akrobati socialnega cirkusa Fuskabo Mia Milošević Iglíč, Pia Povšič Vesel in Ahmed Kullab.

Otvoritveni dogodek SDK. Foto: Katja Kolenc, arhiv SDK

Osrednje prizorišče festivala je bilo v Ljubljani, na vrtu Lili Novy Društva slovenskih pisateljev, Tomšičeva 12, kjer je 30 dogodkov – program festivala spremljal *Sejem na zraku* v organizaciji Pisarne Ljubljana, Unescovo mesto literature.

V okviru festivala 28. Slovenski dnevi knjige je 15. junija potekal dogodek z naslovom »Veliko branje članov Društva slovenskih pisateljev«, na katerem so sodelovale; Jana Kolarič, Lela B. Njatin, Lidija Golc, Maša Ogrizek, Mateja Gomboc, Mirana Likar Bajželj, Neli Filipič in Veronika Simoniti. Branje je povezovala dramatičarka in literarna producentka Neja Repe.

V programu 28. Slovenskih dnevov knjige v Ljubljani so sodelovali vidni avtorji in literarni strokovnjaki: Vesna Mikolič, Renata Salecl, Sašo Puljarevič, Ana Geršak, Mojca Kranjc, Martina Golob, Anja Mugerli, Ali Žerdin, Esad Babaičić, Erica Johnson Debeljak, Dejan Koban, Andrej Predin, Andraž Rožman, Matej Krajnc, Martina Bačič, Sven Popović, Lara Mitraković, Tomo Podstenšek, Seta Knop, Silvija Žnidar, Andrej Detela, Vida Mokrin Pauer, Marko Kravos, Maša Ogrizek, Vid Karlovšek, Selma Skenderović, Julija Lukovnjak, Glorjana Veber, Tina Košir in drugi.

Festival se je sklenil s koncertom Ane Vipotnik in Igorja Leonardija. Na jutranjih dogodkih *Kava s pesmijo* sta nastopila Jure Vuga in Tjaša Koprivec Vuga, pa tudi pesnica in glasbenica Klarisa Jovanović z novo pesniško zbirko.

Slovenski dnevi knjige. Foto: Maja Blažič, arhiv SDK

V okviru festivala smo spremljali podelitev nagrade kritiško sito in prisluhnili predstavitvi dobitnice letošnje Lavrinove diplome – priznane italijanske prevajalke in posrednice slovenske književnosti v italijanskem govornem prostoru Patrizie Raveggi. Odvijalo se je branje pesnic ter pesnikov Pesmomatovega nagradnega natečaja, pa tudi branje nominiranih literatov Festivala mlade literature Urška 2023.

Uspešno smo sodelovali s številnimi založbami; na dogodkih programa festivala v Ljubljani so svoje knjige, avtorje in teme predstavile založbe Mladinska knjiga, Založba /*cf., Založništvo tržaškega tiska, KUD Sodobnost International, Grafenauer založba, KUD Logos, LUD Literatura, Založba Obzorja, Založba Goga, KUD AAC Zrakogled.

Sodelovali smo z več organizacijami/društvi s področja literature; Slovenskim centrom PEN, Društvom slovenskih literarnih kritikov, projektom Svet v mestu, MIRO, ženskim odborom Slovenskega centra PEN, Društvom slovenskih književnih prevajalcev, Slovensko matico, Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti. Tematike, ki so jih razpirali, obravnavali udeleženci/nastopajoči so segle daleč, tudi na področje kvantne fizike in astronomije (npr. gostovanje svetovno uveljavljene doktorice astronomije Andreje Gomboc). V povezavi z literaturo, seveda.

28. Slovenski dnevi knjige so potekali v Ljubljani ter desetih partnerskih mestih: Murski Soboti, Ormožu, Mariboru, Brežicah, Slovenskih Konjicah, Celju, Novem mestu, Škofji Loki, Kopru ter Trstu.

Program festivala širom Slovenije ter v zamejstvu (Trst) je nastal v sodelovanju Društva slovenskih pisateljev z lokalnimi partnerskimi organizacijami: Mladinski informativni in kulturni klub ter Pokrajinska in študijska knjižnica (Murska Sobota), Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož (Ormož), MKC Maribor s partnerji (Maribor), Knjižnica Brežice (Brežice), Splošna knjižnica Slovenske Konjice (Slovenske Konjice), Knjigarna Antika (Celje), Založba Goga (Novo mesto), Kulturno društvo Grable, društvo za kreativno grabljenje sveta in Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka (Škofja Loka), Knjigarna Libris (Koper) ter SKD Tabor, založbi Založništvo tržaškega tiska in Mladika (Trst).

Sodelovanje z MKC Maribor, kjer projekt Slovenski dnevi knjige vodi Petra Kolmančič, je prineslo tudi gostovanje vodij festivala na novinarski konferenci v Mariboru in s tem dodatno promocijo ter medijsko opaženo programsko sodelovanje (obisk Pisateljskega kombija na odprtju knjižnega sejma v Mariboru).

Ena od novosti letošnjega festivala je bil Pisateljski kombi, ki je obiskal več mest/vasi, tja pripeljal pisateljice in pisatelje, gostje, goste dogodkov, ki so jih organizirali lokalni organizatorji na pobudo in v sodelovanju z Društvom slovenskih pisateljev. Ta del festivala 28. Slovenski dnevi knjige so zabeležili tudi lokalni mediji (Primorske novice, Gorenjski glas, Radio Sora ...).

Pisateljski kombi SDK. Foto: Arhiv SDK

30.5. je v Mariboru gostoval Feri Lainšček, 14.6. je Pisateljski kombi na prizorišče festivala v Kopru, na Prešernov trg pred knjigarno Libris, pripeljal Boštjana Gorenca Pižamo, 14.7. je Podružnična šola Osnovne šole Elvire Vatovec Prade gostila pisateljico Natašo Konc Lorenzutti, ki je nastopila tudi v vasi Trebče v bližini Trsta. 16.7. se je v Dvorani Simona Jenka Mavčiče, z otroki OŠ Orehek, podružnične šole Mavčiče, družila

pisateljica Gaja Kos. Pri organizaciji tega dogodka je poleg PŠ Mavčiče sodelovalo tudi Kulturno društvo Simona Jenka - Šmonca iz Mavčič, dolgoletni partner Društva slovenskih pisateljev (Jenkovi dnevi).

Kombi smo si izposodili od Zavoda Salesianum in ga dodatno opremili s pisateljskimi artefakti iz fundusa Šentjakobskega gledališča; tam smo si izposodili tudi del scenografije za opremo ljubljanskega prizorišča festivala na Tomšičevi 12. Tudi Šentjakobsko gledališče se je izkazalo kot nov partner festivala.

S kombijem so k otrokom potovali tudi kovčki, polni knjig, ki so jih avtorji na prizoriščih podarjali otrokom – knjige so donirale založbe: Celjska Mohorjeva družba, Mladinska knjiga, Grafenauer založba, Sodobnost International, Morfem, Center za slovensko književnost, Antikvariat Glavan ter Mariborska knjižnica in Univerzitetna knjižnica Maribor (donacijo zadnjih dveh sva v prisotnosti medijev prejeli na novinarski konferenci v Mariboru, 26. 5.). Odziv založb na akcijo zbiranja knjig je bil zelo pozitiven, pripravljene so sodelovati tudi v bodoče. Ponudili sva jim tudi možnost, da z našim vozilom na izbrane lokacije pošljejo tudi svojega predstavnika, ki bi lahko prodajal knjige za odrasle, a se za to založbe niso odločile.

Slovenski dnevi knjige. Foto: Maja Blažič, arhiv SDK

Festival smo promovirali na spletni strani festivala, spletni strani DSP in – promptno, ekspeditivno, kontinuirano - na družbenih omrežjih (Facebook, Instagram).

Spletna stran po mnenju novega sodelavca, ki je pomagal pri osveževanju, ni dobro zastavljena, potrebno jo bo tudi prilagoditi, da bo ustrezna za mobilne telefone in druge prenosnike.

Za promocije smo uporabili tudi tiskovine – zloženko s celotnim programom, knjižne kazalke, plakate.

V sodelovanju s TAM-TAMom smo izvedli tudi plakatno akcijo v obdobju od 6. 6. – 12. 6. (7 dni) + 13. 6. – 19. 6. (7 dni), za 5 + 5 plakatov z menjavo lokacij.

Dogodke na destinacijah Pisateljskega kombija smo promovirali tudi preko lokalnih organizatorjev in v sklopu promocije lokalnih dogodkov v lokalnih medijih promovirali tudi celoten festival (npr. daljši intervju Nina Kokelj na Radiu Sora).

O 28. Slovenskih dnevih knjige so obširno poročali mediji; 24ur.com, TV Slovenija, Delo, MMC, Dnevnik, STA.si, Siol.NET, Ljubljanske novice, Pomurec.com, kritik.si, sobotainfo.com in drugi. Nina Kokelj sem bila 16. 6. gostja v Odmevih (štiriminutni pogovor v živo).

Nina Kokelj in Luna J. Šribar,

programski vodji SDK

POROČILO O 38. MEDNARODNEM LITERARNEM FESTIVALU VILENICA

38. Mednarodni literarni festival Vilenica je potekal med 4. in 9. septembrom. Na 15 dogodkih je nastopilo 23 avtorjev, literarnih posrednikov in udeležencev kolokvija, ki so predstavili najboljšo literaturo z območja srednje Evrope pa tudi iz drugih delov Evrope, skupaj iz 14 držav. Ob vileniškem geslu ›Evropa se širi in krči – Raznoliki obraz Evrope‹ smo preko okroglih omizij in z branjem letošnjih avtorjev in avtoric v maternih jezikih in v slovenskih prevodih prevpraševali: »Kaj in koga vidimo, ko pogledamo v današnji obraz Evrope, in kakšen odsev nam pri tem ponuja jutri?«.

38. Vilenica se je posvetila predvsem dvema avtorjema svetovne literature: slovenski avtorici v središču Barbari Korun in letošnjemu nagrajencu, madžarskemu pisatelju iz Vojvodine Ottu Tolnaju.

Dogodki z nagrajencem in avtorico v središču. Foto: Arhiv Vilenice

Pisateljsko štipendijo Srednjeevropske pobude je prejela Tijana Rakočević iz Črne gore, kristal Vilenice pa je žirija podelila kosovskemu pisatelju Shpëtimu Selmaniju. O osrednjem festivalskem geslu ›Evropa se širi in krči – Raznoliki obraz Evrope‹ so gostje festivala razpravljali na osrednjem okroglem omizju, pa tudi na drugih literarnih pogovorih, raziskovanju povezave med literaturo in duševnostjo pa je bil posvečen 21. Mednarodni komparativistični kolokvij. Festival je v središče postavil sodobno avstrijsko in nemško književnost, ki se bralcem odpira v novi antologiji zbirke Vilenica z naslovom *Ich stelle mir vor* (Predstavljam si).

Okrogla miza in dogodek v Sežani. Foto: Arhiv Vilenice

V duhu letošnjega avstrijskega in nemškega fokusa smo se v program za posrednike odločili k sodelovanju prednostno povabiti avstrijske in nemške prevajalce, založnike in organizatorje literarnih festivalov, ki jih zanima promocija slovenske kulture v Avstriji in Nemčiji. Zaradi nepredvidene operacije (Augusta Laar, Kalle Laar) in smrti v družini (Petra Nagenkögel) programa za literarne posrednike v predvidenem obsegu nismo mogli izpeljati. Program, ki so se ga udeležili posrednik Andreas Unterweger in slovenski avtorji Nataša Konc Lorenzutti, Barbara Korun in Gašper Kralj, smo izpeljali v bolj neformalni obliki. Dogovore o morebitnih nadaljnjih sodelovanjih med povabljenimi posredniki in slovenskimi avtorji na 38. Vilenici smo urejali v spletni obliki.

38. Vilenico smo javnosti predstavili 7. junija na tiskovni konferenci. Mediji doma in na tujem so vileniškem dogajanju namenili zelo veliko pozornosti, posebej v času novinarske konference in med dejanskim festivalom. V časniku Primorske novice, ki je generalni medijski pokrovitelj festivala, sta izšli dve posebni prilogi, namenjeni Vilenici.

Dogodki Vilenice na vrtu DSP. Foto: Arhiv Vilenice

Medijsko partnerstvo je festival stkal tudi z drugimi mediji, revijami in spletnimi portali.

O festivalu so poročali tudi drugi slovenski tiskani mediji, nacionalna televizija, radio ter številni spletni mediji. O festivalu smo intenzivno obveščali na družbenih omrežjih Facebook in Instagram ter na festivalski spletni strani, in sicer po tiskovni konferenci, pred dogodki in dnevno med festivalom.

Gostje in publikacije

Goste je izbrala strokovna žirija Vilenice. V Zborniku Vilenica 2023 je bilo poleg nagrajenca Vilenice 2023 Otta Tolnaja in Barbare Korun, slovenske avtorice v središču 38. Vilenice, predstavljenih 8 avtorjev iz Srednje Evrope: Marij Čuk (Italija/Slovenija), Ariane Koch (Švica), Gašper Kralj (Slovenija), Wojciech Kuczok (Poljska), Shpëtim Selmani (Kosovo) in Jan Škrob (Češka).

Med avtorji, ki prihajajo od drugod po svetu, sta se predstavila Jake Buttigieg (Malta) in Tonia Tzirita Zaharatu (Grčija).

V programu 38. Vilenice je nastopila tudi Tijana Rakočević (Črna gora), prejemnica pisateljske nagrade SEP za mlade avtorje za leto 2023.

Literaturo v središču so z udeležbo na festivalu predstavljali naslednji avtorji, ki so tudi vključeni v Antologijo sodobne avstrijske in nemške književnosti: Silke Scheuermann (Nemčija), Max Sessner (Nemčija) in Thomas Stangl (Avstrija).

Ob avtorjih je na festivalu sodelovalo tudi 9 udeležencev 21. Mednarodnega komparativističnega kolokvija: Mateja Pezdirc Bartol (Slovenija), Vesna Kondrič Horvat (Slovenija), Mojca Krevel (Slovenija), Katalin Ludmán (Madžarska), Vanesa Matajč (Slovenija), Davor Piskač (Hrvaška), Robert Smid (Madžarska), Alojzija Zupan Sosič (Slovenija) in Borut Škodlar (Slovenija). Kolokvij je potekal v dveh delih, prvi del (četrtek, 7. 9.) je bil namenjen predstavitvam referatov referentov, drugi del (petek, 8. 9.) pa je bil organiziran na način okrogle mize, na kateri sta sodelovala tudi 2 festivalska avtorja (Gašper Kralj in Silke Scheuermann).

Poleg Zbornika Vilenica smo izdali še Antologijo sodobne avstrijske in nemške književnosti z naslovom *Ich stelle mir vor*, ki sta jo uredila Amalija Maček in Andreas Unterweger, prevode pa prispevali Brane Čop, Ana Grmek, Zdenka Hafner-Čelan, Seta Knop, Mojca Kranjc, Amalija Maček, Anja Naglič, Tanja Petrič, Irena Smodiš, Urban Šrimpf, Aleš Šteger, Aleš Učakar in Štefan Vevar.

Izveden program po dnevih

PONEDELJEK, 4. 9.

19.00 Vilenica gostuje v Hrastniku

Gašper Kralj (Slovenija)

Povezuje: Simona Solina

Hrastnik, Kompresorska postaja

20.00 Vilenica gostuje v Kopru

Barbara Korun (Slovenija), slovenska avtorica v središču

Povezuje: Irena Urbič

Koper, Atrij Regionalnega RTV-centra Koper/Capodistria

TOREK, 5. 9.

17.00 Svetost sveta

Barbara Korun (Slovenija), slovenska avtorica v središču

Povezuje: Simona Solina

Ljubljana, Knjižnica Otona Župančiča, podprtiličje

19.00 Avstrija in Nemčija na Vilenici

Silke Scheuermann (Nemčija), **Max Sessner** (Nemčija), **Thomas Stangl** (Avstrija) in **Andreas Unterweger** (Avstrija)

Povezuje: Irena Samide

Ljubljana, Cankarjev dom, Štihova dvorana

SREDA, 6. 9.

19.00 Podelitev pisateljske nagrade SEP 2023 za mlade avtorje in okrogla miza SEP: »Raznoliki obraz Evrope«

Jake Buttigieg (Malta), **Marij Čuk** (Italija/Slovenija), **Barbara Korun** (Slovenija), **Gašper Kralj** (Slovenija), **Ariane Koch** (Švica), **Wojciech Kuczok** (Poljska), **Tijana Rakočević** (Črna gora), **Silke Scheuermann** (Nemčija), **Shpëtim Selmani** (Kosovo), **Max Sessner** (Nemčija), **Jan Škrob** (Češka), **Thomas Stangl** (Avstrija) in **Tonia Tzirita Zaharatu** (Grčija)

Povezuje: Aljoša Harlamov

Ljubljana, Cankarjev dom, Štihova dvorana

ČETRTEK, 7. 9.

9.00–16.30 21. Mednarodni komparativistični kolokvij: »Literatura in duševnost« (1. del)

Vodja: Igor Žunkovič

Referenti: **Mateja Pezdirc Bartol** (Slovenija), **Vesna Kondrič Horvat** (Slovenija), **Mojca**

Krevel (Slovenija), **Katalin Ludmán** (Madžarska), **Vanesa Matajč** (Slovenija), **Davor Piskač** (Hrvaška), **Robert**

Smid (Madžarska), **Alojzija Zupan Sosič** (Slovenija), **Borut Škodlar** (Slovenija)
Ljubljana, Cankarjev dom, Štihova dvorana

13.00 Nagrajenci Vilenice

Literarno branje: **Barbara Korun** (Slovenija), **Tijana Rakočević** (Črna gora) in **Ottó Tolnai** (Madžarska/Srbija)
Povezuje: Breda Biščak
Trst, Antico Caffè San Marco

19.30 Vilenica v Sežani – Krasne besede

Jake Buttigieg (Malta), **Marij Čuk** (Italija/Slovenija), **Silke Scheuermann** (Nemčija) in **Ottó Tolnai** (Madžarska/Srbija)
Povezuje: Breda Biščak
Sežana, Kosovelov dom, Amfiteater

PETEK, 8. 9.

10.00–12.00 21. Mednarodni komparativistični kolokvij: ›Literatura in duševnost‹ (2. del)
Gašper Kralj (Slovenija), **David Piskač** (Hrvaška) in **Silke Scheuermann** (Nemčija)
Povezuje: Igor Žunkovič
Ljubljana, Cankarjev dom, Štihova dvorana

12.00 Literarni opoldan

Jake Buttigieg (Malta), **Marij Čuk** (Italija/Slovenija), **Tijana Rakočević** (Črna gora), **Silke Scheuermann** (Nemčija), **Max Sessner** (Nemčija) in **Jan Škrob** (Češka)
Povezuje: Dražen Dragojevič
Ljubljana, Vrt Lili Novy

14.00 LIT-DATING

Program za literarne posrednike
V sodelovanju z Javno agencijo za knjigo RS.

16.30 Literarni popoldan

Literarno branje: **Ariane Koch** (Švica), **Gašper Kralj** (Slovenija), **Wojciech Kuczok** (Poljska), **Shpëtim Selmani** (Kosovo), **Thomas Stangl** (Avstrija) in **Tonia Tzirita Zaharatu** (Grčija)
Povezuje: Dražen Dragojevič
Ljubljana, Vrt Lili Novy

19.00 Arije besed, živost sveta – Literarni večer z nagrajencem Ottom Tolnaijem

Ottó Tolnai (Madžarska/Srbija)
Povezuje: Jutka Rudaš
Ljubljana, Švicarija

SOBOTA, 9. 9.

10.30 Literarna matineja na Štanjelu

Literarno branje: **Ariane Koch** (Švica), **Gašper Kralj** (Slovenija), **Wojciech Kuczok** (Poljska), **Shpëtim Selmani** (Kosovo), **Max Sessner** (Nemčija) in **Thomas Stangl** (Avstrija)

Podelitev nagrade kristal Vilenice za leto 2023

Povezuje: Breda Biščak

Štanjel, grad Štanjel, balinišče

18.30 Slovesna podelitev nagrade vilenica za leto 2023 Ottu Tolnaju

Literarno branje: **Barbara Korun** (Slovenija), **Jan Škrob** (Češka) in **Tonia Tzirita Zaharatu** (Grčija)

Uvodni nagovor: Andrej Sila, župan Občine Sežana

Utemeljitev nagrade: Jutka Rudaš, članica žirije za Vilenico

Podelitev nagrade: Dušan Merc, predsednik Društva slovenskih pisateljev

Povezuje: Dražen Dragojević

Lokev, Jama Vilenica

Sklep

V letošnjem letu so bili festivalski dogodki zelo dobro obiskani. Medijsko je bil festival dobro pokrit; zabeležili smo več kot 200 objav v tiskanih in spletnih medijih, dogajanje je spremljala nacionalna in komercialna televizija ter vse osrednje radijske postaje.

Izvedbo festivala 2023 ocenjujemo kot uspešno.

Nana Vogrin,

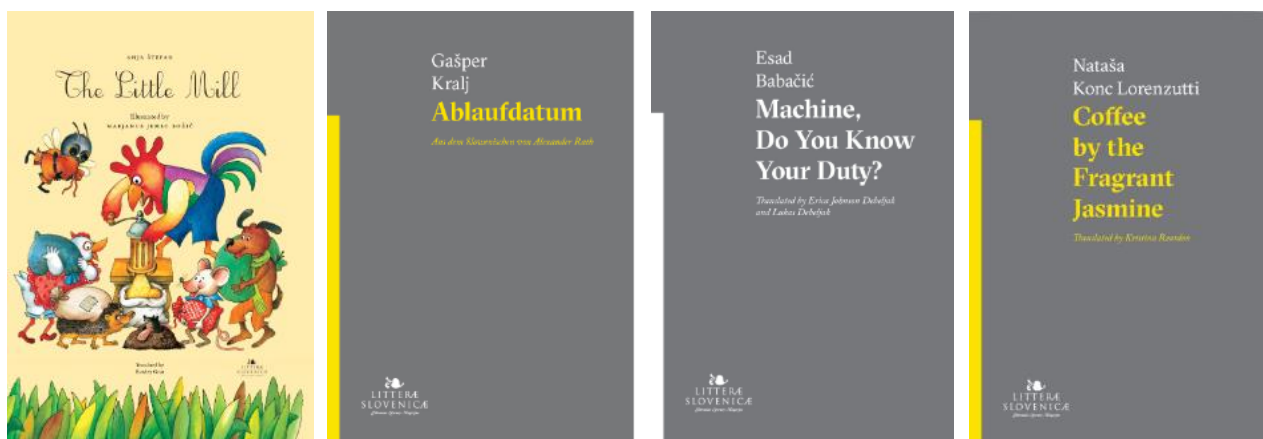
vodja festivala Vilenica

POROČILO O PROJEKTU LITTERÆ SLOVENICÆ V LETU 2023

Edicijo Litteræ Slovenicæ (LS) je v letu 2023 urejala Kristina Sluga, ki z letom 2024 zapušča uredniško mesto, v obdobju 2024–25 pa jo nasledim Matej Krajnc.

Program zbirke Litteræ Slovenicæ temelji na izdajanju reprezentativnih del uveljavljenih domačih avtorjev tako v prevodnih kot tudi v dvo- ali večjezičnih izdajah. Uredništvo si prizadeva za čimbolj enakomerno predstavitev vseh leposlovnih žanrov (poezija, proza, drama in esej) ter za uravnoteženo razmerje med zastopanimi avtoricami in avtorji. Edicija Litteræ Slovenicæ se trudi po eni strani zapolniti vrzeli pri prevajanju del časovno nekoliko odmaknjene slovenske književnosti, zato se delno usmerja v prevajanje temeljnih del nekaterih že pokojnih slovenskih literarnih klasikov (Marjan Rožanc, Josip Murn itn.), ki doslej v izbranih jezikih še niso bili zastopani, po drugi strani pa spodbuja prevode in promocijo aktualnih del iz sodobne slovenske književnosti, ki so bila v zadnjem obdobju kritiško in medijsko izpostavljena kot izjemno kakovostna. Uredništvo Litteræ Slovenicæ z izbiro del in ekipe sodelavcev za kakovostno predstavitev slovenskih avtorjev in avtoric v izbranih tujih – zlasti številčno močnejših – jezikih, v katerih je slovenska književnost (vsaj z določenimi opaznimi, vendar v tujini manj promoviranimi avtorji) pogosto premalo zastopana in odmevna.

Realizirani knjižni program Litteræ Slovenicæ za leto 2023:

- Anja Štefan: *The Little Mill*, prevod Rawley Grau;
- Anja Štefan: *Macino macino, mio bel mulino*, prevod Martina Clerici (vzorčni prevod);
- Gašper Kralj: *Ablaufdatum*, prevod Alexander Rath;
- Esad Babačić: *Machine, Do You Know Your Duty*, prevod Erica J. Debeljak in Lukas Debeljak;
- Nataša Konc Lorenzutti: *Coffee by the Fragrant Jasmine*, prevod Kristina Reardon

Nataša Konc Lorenzutti v Bruslju. Foto: Soorganizatorji

Erica J. Debeljak in Lukas Debeljak v Londonu.

Že v novembru 2022 je na SKS bil predstavljen angleški prevod knjige Anje Štefan Melje, melje mlinček (The Little Mill), ki je nato po načrtu izšel v letu 2023, konec tega leta pa še vzorčni prevod taiste knjižice v italijanski jezik. Ta naj bi bil predstavljen v Tržaškem knjižnem središču, vendar smo zaradi ugodnejših terminov dogodek prestavili v leto 2024, pri nas pa smo organizirali kratko predstavitev v sklopu obiska prevajalke Martine Clerici 13. 12. 2023 v dvorani DSP. Gašper Kralj, ki je bil tudi gost Vilenice 2023, je prevod knjige Rok trajanja (Ablaufdatum) predstavil 28. 9. v Buldungshaus Schloss Retzhof v Avstriji, prevod knjige Esada Babačiča Veš, mašina, svoj dolg (Machine, Do You Know Your Duty) pa smo predstavili 16. junija 2023 na Slovenskih dnevih knjige, 26. 10. v knjižnici Barbican Library v Londonu in 25. 11. na Pisateljskem odru SKS. Tam smo v pogovoru z avtorji in prevajalci predstavili tudi že omenjeno knjigo Gašperja Kralja Ablaufdatum in prevod romana Nataše Konc Lorenzutti Kava pri dišečem jasmínu (Coffee by the Fragrant Jasmine), ki je izšel kot zadnja izdaja LS za leto 2023. 13. 10. je Jure Jakob gostoval v Pavlovi hiši s pesniško zbirko *Delci dela / Werkstückchen*, ki je v prevodu Ann Catrin Bolton izšel leta 2019, prav tako v zbirki *Litterae Slovenicae*. 7. 10. je v Kulturno kreativnem kotičku v Bruslju potekal literarni večer z Natašo Konc Lorenzutti. Pogovor je vodila Jasmina Kanurić. Glasbeni gost je bil Anton Lorenzutti.

Predstavitve prevodov *Litterae Slovenicae*

V okviru generalne skupščine Evropskega sveta združenj književnih prevajalcev CEATL, ki jo je Društvo slovenskih književnih prevajalcev gostilo v Ljubljani, so se na dogodku v Švicariji mednarodni publiki več kot 40 delegatov in delegatk književnoprevajalskih društev med drugim predstavili Veronika Simoniti in Sebastijan Pregelj ter prevajalec Rawley Grau s prevodi, ki so izšli v zbirki *Litterae Slovenicae*.

Foto: arhiv DSP

V okviru programa za literarne posrednike LIT-DATING na Vilenici smo udeležnim literarnim posrednikom in gostujočim avtorjem predstavili izdaje *Litterae Sloveicae*.

Tudi v letu 2023 smo pripravili videopredstavitve avtorjev in avtoric LS: Anje Štefan, Esada Babačiča, Gašperja Kralja in Nataše Konc Lorenzutti. Z ustreznimi podnaslovi so na voljo v spletu, odvrteli pa so se tudi v sklopu dogodkov na Pisateljskem odru SKS 2023.

Matej Krajnc,
vodja mednarodnega sodelovanja pri DSP

POROČILO O DELOVANJU PORTALA ZA KNJIŽEVNOST IN MIŠLJENJE VRABEC ANARHIST V LETU 2023

V letu 2023 je portal Vrabec Anarhist objavil nekoliko manj prispevkov kot prejšnja leta, saj ponovno ni imel sredstev Ministrstva za kulturo, je pa v celoti izpolnil program iz sredstev, ki jih je za literarne kritike, eseje in intervjuje namenila Javna agencija za knjigo, ter program predstavljanja tujih avtorjev in avtoric, ki živijo in ustvarjajo v Sloveniji, za katerega je sredstva namenil Javni sklad za kulturne dejavnost. Kritike in eseje so, tako kot prejšnja leta, na portalu objavljali uveljavljeni literarni kritiki in teoretiki, trudili smo se, da so ovrednotili najzanimivejšo in najpomembnejšo sprotno produkcijo, v intervjujih pa smo poleg domačih predstavili tudi nekatere tuje ustvarjalce. V okviru programa predstavitve tujcev pa so prispevke objavljali avtorji in avtorice iz Irana, Iraka, Sirije in Bosne in Hercegovine. V kolumnah ali literarnih besedilih so spregovorili o nemogočih razmerah v njihovi domovini, od koder so večinoma odšli zaradi političnega preganjanja. Tudi letos je portal Vrabec Anarhist pripravil tudi pogovor s tujimi avtorji na Slovenskih dnevih knjige.

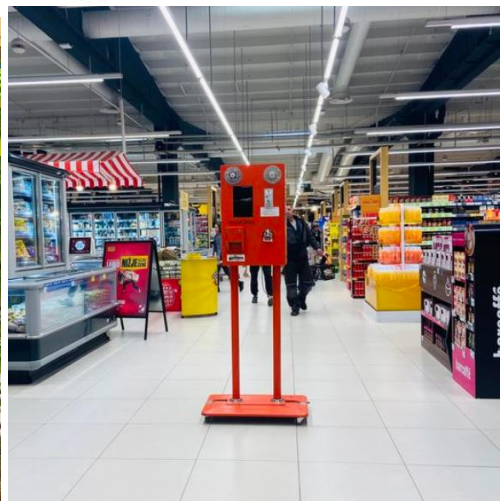

Vrabec Anarhist na Slovenskih dnevih knjige. Foto: Lidija Golc

Na portalu smo objavljali tudi literarne prispevke slovenskih in tujih avtorjev, tako poezijo kot prozo, v rubrikah Pisateljevo / Pisateljčino namizje in Iz pesnikove / pesničine delavnice. Nekaj je bilo tudi esejev oziroma kolumn o literarni ustvarjalnosti, tako kot doslej pa smo skrbeli tudi za refleksijo dogajanja v širši kulturi in družbi. To je močno pod vplivom vojn v Ukrajini in Gazi, zato smo objavili tudi nekaj kritičnih razmišljanj o tej temi. Vrabec Anarhist ima že nekaj let stalno štiristransko prilogo v mesečniku *Kralji ulice*, in tudi v letu 2023 smo tam objavljali predvsem tiste literarne prispevke in kritične razmisleke, ki se navezujejo na širšo družbeno problematiko, predvsem socialno razslojenost in socialno izključenost. Ker imajo *Kralji ulice* izjemno naklado, od 15 tisoč do 20 tisoč izvodov, in široko razvejano distribucijsko mrežo po vseh večjih slovenskih mestih, tako prispevki avtorjev in avtoric, objavljeni tam, prodrejo v najširšo javnost.

Foto: Arhiv Vrabc Anarhista

Leto 2023 sta v veliki meri zaznavala promocija pesmomata, ki smo ga leto poprej izdelali v sodelovanju Društva slovenskih pisateljev s Slovenskim centrom PEN in Fakulteto za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani, ter širjenje pesmomatove antologije. Pesmomat je v letu 2023 gostoval v mnogih slovenskih krajih, na festivalih, prireditvah in v knjižnicah, ob kulturnem prazniku pa so ga sprejeli celo v Slovenskem parlamentu. Ob Slovenskih dnevih knjige smo pripravili nagradni natečaj, nagrada za izbrane avtorje in avtorice pa je uvrstitev v pesmomatovo antologijo. Na Slovenskem oglaševalskem festivalu v Portorožu je bil predstavljen film, ki ga je o pesmomatu naredila agencija Herman in partnerji. Uvrstil se je v ožji izbor za nagrade. Antologija, ki je na pesmomatu, je zasnovana kot rastoči projekt, ki zajema avtorje in avtorice od Prešerna do današnjih dni. V preteklem letu smo nanj dodali mnoge pesmi in zdaj jih vsebuje že okoli 300. Antologija večine pesmi s pesmomata je tudi na portalu Vrabc Anarhist. S promoviranjem te antologije po spletnih družbenih omrežjih želimo povečati obiskanost portala in poezijo približati širši javnosti

dr. Igor Divjak,
odgovorni urednik portala Vrabc Anarhist

NAGRADE DRUŠTVA SLOVENSkih PISATELJEV V LETU 2023

Nagrado **DESETNICA 2023** je prejel **ANDREJ PREDIN** za delo *Arlan pod preprogo*. Izbrala ga je žirija v sestavi: Aksinja Kermauner (predsednica), Igor Bratož, Nataša Konc Lorenzutti, Majda Koren in Magdalena Svetina Terčon. Nagrado smo podelili 25. 5. 2023 v dvorani Društva slovenskih pisateljev.

Foto: MKH, Arhiv DSP

STRITARJEVO NAGRADO 2023 je prejela mlada literarna kritičarka **ANJA RADALJAC**. Izbrala jo je žirija v sestavi: Muanis Sinanovič, predsednik, Robert Kuret in Zoran Pevec. Nagrado smo podelili 30. 6. 2023 na Slavnostnem zaključku festivala Pranger v Rogaški Slatini.

Foto: Arhiv DSP

JENKOVO NAGRADO 2023 za najboljšo pesniško zbirko zadnjih dveh let je prejel pesnik **BLAŽ BOŽIČ** za pesniško zbirko. Izbrala jo je žirija v sestavi: Ivan Dobnik (predsednik), Franci Novak, Jana Putrle Srdić in Magdalena Svetina Terčon. Nagrado smo podelili 27. 10. 2023 v dvorani Mestne knjižnice Kranj

Foto: MKH, Arhiv DSP

NAGRADO VILENICA 2023 je prejel madžarski avtor iz Vojvodine **OTTÓ TOLNAI**. Izbrala ga je žirija v sestavi: Aljoša Harlamov (predsednik žirije), Amalija Maček (podpredsednica žirije), Ludwig Hartinger, Aljaž Koprivnikar, Martin Lissiach, Aleš Mustar, Tone Peršak, Gregor Podlogar, Diana Pungeršič, Jutka Rudaš, Đurđa Strsoglavac in Julija Potrč. Nagrado smo podelili 9. 9. 2023 v jami Vilenica.

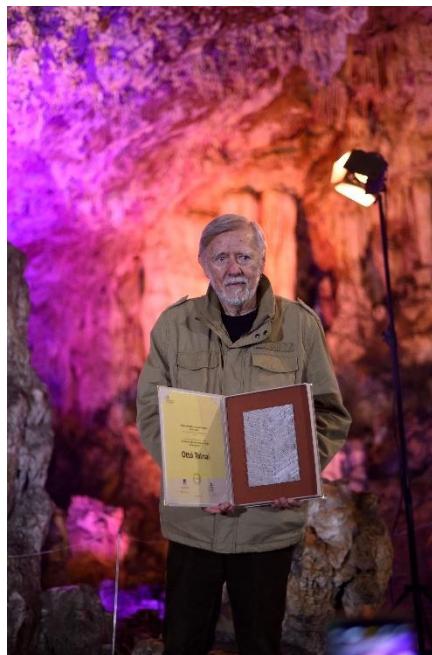

Foto: Meta Bajc, JDS

NAGRADO SREDNJEVROPSKE POBUDE 2023 za mlade avtorje je prejela **TIJANA RAKOČEVIĆ** iz Črne Gore. Izbrala jo je žirija v sestavi: Leonora Flis, Aljoša Harlamov, Aljaž Koprivnikar, Jaruška Majovski, in Suzana Tratnik.

Foto: Arhiv Vilenice

NAGRADO KRISTAL VILENICE 2023 je prejel kosovski pesnik **ŠHPËTIM SELMANI**.

Foto: Arhiv Vilenice

NOVE ČLANICE IN ČLANI, SPREJETI V LETU 2023:

IRENA ANDROJNA
BARBARA GREGORIČ GORENC
MIRT KOMEL
DARINKA KOZINC
TOM VEBER

V LETU 2023 PREMINULI ČLANI:

ANTONIJA BAKSA SRNEL
IVAN GRBEC
MARJAN TOMŠIČ
VENO TAUFER
VALERIJA SKRINJAR TVRZ
FRANCE VURNIK

PLAČILO ČLANARINE

Vse člane, ki še niso poravnali članarine za leto 2023, pozivamo k plačilu – po položnici oziroma na **TRR DSP: SI56 0201 0001 0240 256**, odprt pri Novi ljubljanski banki.

ORGANI DRUŠTVA od 12. decembra 2023

Predsednik

Dušan Merc

Upravni odbor

Marij Čuk

Veronika Dintinjana

Majda Koren

Matej Krajnc

Mirana Likar Bajželj

Tone Peršak

Zoran Pevec

Sebastijan Pregelj

Suzana Tratnik

Jani Virk

Nadzorni odbor

Edelman Jurinčič

Peter Rezman

Ivo Stropnik

Častno razsodišče

Matjaž Hanžek

Peter Kovačič Peršin

Draga Potočnjak

Društvo slovenskih pisateljev
Tomšičeva 12
1000 Ljubljana
Telefon: +386 1 25 14 144
e-naslov: dsp@drustvo-dsp.si
www.drustvopisateljev.si

Zbrala in uredila: Maja Kavzar Hudej
Lektorirala: Lenka Krajnc

Marec 2024